

اللغة
الفارسية

اللغة الفارسية

نصیحت جمل کانه

جمل اندرز برائے مجھوود خانوادہ

أربعین نصیحة فی إطلالی البيوت

Ketabton.com

تألیف الشیخ / محمد صالح المنجد

مشخصات کتاب :

نام کتاب : چهل اندرز برای بهبود خانواده

مؤلف : شیخ محمد صالح المنجد

مترجم : الحاج محمد شریف «شریف»

مهیتمم : استاد میر حمید احمد «قیم»

دیزاینر : هوتک لیزر کمپیوتر

تیراژ : (۲۰۰۰)

ناشر : مؤسسه انتشارات الازهر

دهکی نعلبندی، قصه خوانی، پشاور

چاپ سوم : ۱۴ رجب ۱۴۲۰ عقرب ۱۳۷۸

قیمت : ( )

حق چاپ محفوظ است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

مقدمه مترجم

سپاس و ستایش خدایی را که ما را از ملتیان حضرت ابراهیم بت شکن خواند. ابراهیمی که در میان شعله های فروزان آتش ، بجز از خداوند قادر و توانا ، حتی از ملك مكلف هم استعانت نجست .

سپاس ذات اقدس خداوندی را که ما را از جمله امتیان حضرت سرورکائنات ، بهترین مخلوقات و افضل انبیاء (علیه السلام) و خاتم المرسلین گردانید . پیامبریکه تا آخرین رمق حیات خویش لحظه بی هم در پیشبرد مسؤلیت خطیر تبلیغ و دعوت وانجام رسالت آسمانی، درنگ نه نمود وحتی در جواب کاکایش (ابوطالب) درپی عقبات مشرکین قریش گفت :

ای کا کا ۱

قسم بذات ذوالجلال ، اگر آفتاب را روی کف راست
ومهتاب را روی کف چپم بگذارند ، لحظه یی از دعوت مردم به
سوی یکتا پرستی باز نه ایستم .

سپاس ذات اقدس الهی را که ملت قهرمان و شهید پرورمان
را افتخار هجرت ، جهاد وشهادت نصیب نمود ، بیاری و نصرت
خداوند خیرالناصرین توانستیم پوز بزرگترین ابرقدرت جهان
(روسهای وحشی) را بخاک بمالیم ، وآنرا با دست شکسته، پای
بریده ، بحالت خوفناک وگریزان ازمیهن عزیز خویش تا آن سوی
مرزهای فروریختهء کمونیزم رانندیم.

سپاس ذات اقدس پروردگاری را که این بنده عاصی
وگنهگار را به لطف وکرم ازلی اش به شرف طواف بیت الله الحرام
جهت صیقل روح و تزکیه ایمان مشرف گردانید وچه قاصرم که
دربرابر چنین لطف وکرم الهی بجز این قول رسول کریم صلی الله علیه و آله که
درمقام دعا ونیاز گفتند : (یا ربی لك الحمد كما ینبغی لجلال
وجهک و عظیم سلطانتک) ، دیگر هیچ ندارم خود را خوشبخت
می یابم که درآن دیار واماکن مقدسه به ین توبه و تقرب ، دید و
وادید با برخی ازدوستان صالح و خجسته خصال حاصل گردید.

در جریان ملاقاتهای برادرانه در منزل یکی از برادران رساله
اربعین نصیحة لإصلاح البیوت همراه با فهرست
و مضامین نهایت جالب توجهم را به خود جلب نمود. مطالعه کتاب
مذکور، مرا به این واداشت که آن را به زبان فارسی دری برگردانم
تا در حد توان و دسترسی، عدهء بیشتر مسلمانان از محتوای
ارزنده آن مستفید گردند.

قابل یادآور است که در قسمت تصحیح و تدقیق این رساله
بردار دانشمند و استاد بزرگوارم میر حمید أحمد تمیم صاحب مدیر
تصحیح جریدهء وزین شهادت خدمات بی شائبه یی انجام داده اند
که از ایشان اظهار امتنان و تشکر می نمایم و از درگاه اقدس الهی
برای شان سعادت دارین و پاداش نیکو خواهانم.

والسلام

الحاج محمد شریف «شریف»

{حنیف رباطی}

۱۹۹۴/۱۰/۵

بِسْمِ اللَّهِ

تقریظ

از آن زمان که سوسیال امپریالزم روس به عنوان همسایه، دوست و ترقی یافته، با حاکمان وقت افغان قرار داد های همکاری بست و بدنبال آن راههای آمد و رفتها هموار گردید؛ تخمه های نفاق با زرنگی ویژه یی که در برنامه متخصصین کشورهای استعماری تعبیه میباشد در میهن ما بذر شد .

با اینکه قشون سرخ کشور شورویها در مملکت ما به شکست و رسوایی گرفتار گردید ، ولی سیاسیون روسی روحیه نشنلستی را با مهارت تمام در میان ملتیهای مختلف افغانی رشد داده و آنان را بحیث دشمنان آستی ناپذیر، چنان بجان همدیگر برانگیختند که اکنون بهتر از دوران حضور و قدرتمندی شان میتوانند با سهولت ثمره آن را بردارند. در روزگاران سیاه اخیر که بخش فرهنگی فقیر و انکشاف نیافته، ما در پی ورود اندیشه باطل ماتریالزم به انزوا کشانیده شده بود ، بدبختانه که در اثر سماجت و خود کامگی برخی ملیت سرشتان ، بنیاد مدارس و دانشگاههای

نیمه سلامت نیز درهم ریخت و آرزوی ملت مجاهد ما یکسره به یأس مبدل گردید.

در بحبوحهء چنین اوضاع مبهم و ناپیدا کنار، باز هم خانهء همین بادیه نشینان دنیای غربت و آواره گی آباد باد که باوجود مشاکل فراوان از پویایی باز نمی مانند و با تالیف ترجمه کتب و رسالات مفید، فرهنگ محتضر خویش را از نابودی کلی نجات می بخشند.

بنابر همین انگیزه برادر عزیز و فرهنگی ما «ریاطی» صاحب رسالهء «چهل اندرز برای بهبود خانواده» را از عربی به دری برگردانده اند و ماشاء الله خدمت به سزایی برای خانواده های مسلمان انجام داده. امیدوارم مطالعه و استفاده نیک این رساله در بخش خود، وسیله خیر و صلاح خانواده ها و همچنان باعث فوز و فلاح مترجم آن گردد.

ومن الله التوفیق

میر حمید احمد «تیم»

سخنی در مورد

طبع مجدد این رساله

در عصر ما که گرایشهای مادی پرستانه قوت گرفته و جوهر اخلاص و اخوت، تقریباً نایاب گردیده است؛ کتاب مفید، تنها مؤنس و همدمی است که می شاید آنرا نعیم الرفیق خواند.

لهذا اهتمام در طریق طبع و تکثیر کتب و رسالات، یگانه مشغله ایست که اثرات افتخار اندوز آن تا جاودانه ها پایدار خواهد ماند.

اکنون که برادر محترم ما «ریاطی» صاحب با وجود مشکلات تضتیقی محیط هجرت، در پی چاپ مجدد این رساله بر آمده اند، آرزومندم اینگونه تلاشهای خیر خواهانه، وسیلهء فوز و فلاح دنیا و عقبای شان گردد.

التوفیق من عند الله

میر حمید احمد «تمیم»

مقدمه، چاپ دوم

از آنجائیکه این رساله گرانبها از اهمیت و ارزش وافى وکافى برخوردار بوده و تقریباً همه مسائل وموضوعات لازمى وضرورى اجتماع فعلى را مورد بحث وپرسى توأم با دلالت ورهنمائى بسوى ساحل فلاح ورستگارى قلم بند نموده است. مزید بر آن نظر به تشویق وتحریص عده از برادران عالم وعلم دوست که نبض اجتماع وجامعه خویش را وقتاً فوقتاً معاینه وتشخیص نموده اند، چاپ دوم این رساله را در دست گرفتیم، واز خداوند خیر الناصرین التجاء میداریم که ما وخوانندگان عزیز وسائر علم برداران علم ودانش را در رابطه خدمت به علم وفرهنگ اسلامى توفیق مزید عنایت عطاء فرماید.

ومن الله التوفیق

الحاج محمد شریف «شریف»

{حنیف ریاطی}

مقدمه و چاپ سوم

خداوند قیوم ومدبر بر هر کرداری کیفری می نهد ومزد هیچ آدمیی را به هدر نمی سپارد. از همین دست است تلاشهای مداوم برادر مجاهد ما جناب ریاطی صاحب که خوشبختانه درین خشک سالان دانش وفرهنگ، آبی در جویباران خشکیدهء دانش ومعرفت سرازیر میدارد وآرزوهای بر باد رفتهء همگان را با انتشار یگان کتاب ورسالهء مفید، جان و رمقی می بخشد.

رسالهء «چهل اندرز» که دو بار پیش ازین زیور چاپ یافته بر اثر اشتیاق مفرط خوانندگان نسخه های آن نایاب وطلب وتقاضا فراوانتر شده است. درین فرصتی که استواری هرگفته بی برحرارت میلهء تفنگ وابسته است، بازهم شاهدیم که قشر فرهنگدوست ازعرصهء دانش کنار نرفته وپروانه صفت پیرامون چراغ دانش واندرز وتدین طوآقی مینمایند گویند: «مشک همان است که خود ببوید، نه آنکه عطار گوید». تکرار وتسلسل چاپ رسالهء «چهل اندرز» خود میرساند که این مجموعه روز تا روز در اندرون محیط پر از مشاکل هجرت وعسرت رسوخ و راهگشایی دارد ومردم دانشی نسخه های آنرا پمتابهء نسخه های دارو وعلاج زیر نظر ونهالیء خویش نگه میدارند.

خداوند حکیم جلت مجده به جناب ریاطی صاحب توفیق وتوانایی بیشتر عنایت بفرماید تا با طبع ونشر آثاری ازین قبیل، دنیای غمبار قیر اندود ما را روشنایی ببخشند. والسلام

میر حمید أحمد تمیم تخاری

حمل ۱۳۸۰ ش

مقدمه مؤلف

ان الحمد لله ، نحمده ونستعينه ، ونستغفره ، ونعوذ
بالله من شرور أنفسنا ، ومن سيئات أعمالنا ، من يهده الله
فلامضلاً له ، ومن يضلّل فلا هادي له ، و أشهد أن لا إله
إلا الله وحده لا شريك له ، و أشهد أن محمداً عبده
ورسوله. أما بعد :

خانه نعمت است

خداوند قدوس لایزال در کتاب سماوی خویش یعنی قرآن
عظیم الشأن این مشعل فروزان و منبع عالم بشریت ارشاد
میفرمايد : ﴿ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا ﴾ (النحل : ۸)
ترجمه : « خداوند (جل جلاله) ساخت برای شما از خانهای شما
جای سکونت »

ابن کثیر در تفسیر این آیه کریمه میگوید : خداوند (جل جلاله)
اتمام نعمت خود را بر بندگانیش یاد آور شده و میفرماید که خانه های
تانرا مکان و محل سکونت و آرامش گردانیده و آنرا ملجأ و مأوای

مطمئن برایتان ساخته است تا از حوادث روزگار خود را بپوشانید،
و از آن فائده بگیرید به فائده گرفتن گوناگون^(۱).

خانه ما را چگونه تمثیل میکند ؟

آیا خانه مکان و محل خوردن و نوشیدن ، ازدواج ، خوابیدن
و راحت گرفتن انسان نیست ؟

آیا خانه محل و مکان خلوت و اجتماع با اهل و اولاد نیست ؟

آیا خانه مکان ستر و صیانت زن نیست ؟

خداوند (جل جلاله) در این مورد میفرماید : ﴿ وَقَدْ فِيهِ

بَيُوتٌ كَثِيرَةٌ ۖ وَلَا تَجْرِدُونَ لِلْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ ﴾ الاحزاب / ۳۳

ترجمه : « و قرار بگیرید در خانهای خود و ظاهر نکنید

(تجمل را) مانند ظاهر کردن عادت جاهلیت پیشینه »

اگر اندک در احوال و زندگی کسانی تامل نمائیم که خانه و

کاشانه ندارند، و در اردوگاه ها و پناهگاه ها و کنار سرکها زندگی

میکنند و مهاجران و پناه گزینانی که از خانه های شان رانده شده ،

و در اردوگاههای و کمپ های موقت زندگی خود را بسر می برند ،

آگاه شویم آنگاه ارزش و قدر خانه و خانواده را خواهیم شناخت .

---

(۱) تفسیر ابن کثیر ، طبع دارالشعب ۵۰۹/۴

بلی چون از انسان آواره یی بشنوی که باعالمی حسرت و اندوه میگویند : من قرارگاه و مکان ثابت و آرامگاهی ندارم . گاهی در خانه فلان و زمانی در قهوه خانه ، باغ یا کناره بحر و دریا می خوابم ، و لباسهایم در تول بکس موتر است ، آنگاه معنی پراگندگی را که ناشی از حرمان نعمت خانه و خانواده است درک خواهی کرد .

و قتیکه خداوند (جل جلاله) از یهود بنی نضیر انتقام گرفت ، این نعمت بزرگ را که همانا خانه و منزل است از ایشان سلب نموده و آنان را از دار و دیار و کاشانه و سر زمین شان بیرون راند ، چنانچه قرآن کریم در این مورد میفرماید :

﴿ هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ ﴾ ثم قال : ﴿ يَخْرِبُونُ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ فَاصْبِرُوا يَا أُولِي الْأَبْصَارِ ﴾ الحشر / ٢١

ترجمه : «اوست آن ذاتیکه برآورد آنانرا که کافر شدند از اهل کتاب از خانه های ایشان در اول جمع کردن لشکر ... خراب میکردند خانه های خود را بدست خویش و بدست مؤمنین نیز خراب شد ، پس عبرت گیرید ای خداوندان بصیرت»

محرك اصلی مسلمان در جهت اصلاح خانه اش

امور متعددی میباشد و از آن جمله است :

اولاً :- حفظ و نگهبانی خود و اهل بیت از آتش دوزخ و سلامتی از عذاب سوزنده آن ؛ چنانچه خداوند (جل جلاله) میفرماید :

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقْوُوا لَهَا النَّاسِ وَالْحِجَارَةَ عَلَيْهَا مَلَأْتُكُمُ الْغُلَاظَ شِدَادًا لِيَأْخُذُوا بِأَمْرِهِمْ وَيَفْعَلُوا مَا يُؤْمَرُونَ ﴾ (التحریم/ ۶)

ترجمه : « ای مسلمانان نگاهدارید خویشتن را و اهل خانه خود را از آتشی که آتش افروز آن مردمان باشند و سنگ ها ، بر آن آتش مؤکلند فرشتگان درشت خو ، سخت رو. نا فرمانی نمیکنند خدا (جل جلاله) را در آنچه فرموده است ایشان را و میکنند هر چه حکم میشود ایشانرا . »

ثانیاً :- مسؤولیت بس بزرگ و سنگینی بر دوش رئیس فامیل در نزد الله بوده و در روز قیامت مورد باز پرس و سؤال قرار میگیرد .

حضرت محمد ﷺ میفرماید : ﴿ إِنْ اللَّهُ تَعَالَى سَأَلَ كُلَّ رَاعٍ عَمَّا اسْتَرَعَاهُ أَحْفَظَ ذَلِكَ أَمْ ضَيَّعَهُ ، حَتَّى يَسْأَلَ

الرجل عن أهل بيته^(۱)

ترجمه: « یقیناً خداوند (جل جلاله) تحت سوال و پرسش قراز میدهد هر چوپان را از رعیت و رمه اش ، آیا حفاظت و نگهبانی نموده است و یا ضایعش کرده ، تا اینکه سوال میکند مرد را از اهل و عیال خانه اش »

ثالثاً: - خانه محل و مکان حفظ و نگهبانی نفس و سلامتی آن ا زشر و فساد بوده و انسان را از شرارت زمانه حفظ می نماید و جایگاه (پناهگاه) شرعی انسان در وقت فتنه و فساد به حساب میرود.

چنانچه حضرت محمد ﷺ در این مورد میفرماید:

﴿ طوبى لمن ملك لسانه ووسع به بيته وىكى على خطيئته ﴾^(۲)

ترجمه: « خوشا باد بحال کسیکه باز داشت زبان خود را و وسعت و کشایش داد خانه و منزل خود را ، دربرگرفت او را خانه اش و ازیاوه گردی خود داری کرد و گریست به خطایای خود . »

---

(۱) حسن ، رواه النسائي في عشرة النساء (رقم ۲۹۲) وابن حبان عن انس وهو في صحيح الجامع ۱۷۷۵ - السلسلة الصحيحة ۱۶۳۶.

(۲) حسن ، رواه الطبرانی في الأوسط عن ثوبان وهو في صحيح الجامع ۳۸۲۴.

و نیز میفرماید :

« خمسٌ مَنْ فعل واحدةٌ منهمٌ كان ضامناً على الله : من عاد مريضاً ، أو خرج غازياً ، أو دخل على إمامه يُريد تعزيره و توقيره ، أو قعد في بيته فسلم الناس منه و سلم من الناس ﴿١﴾ » ترجمه : « پنج خصلت است که هرکسی یکی از آن را انجام دهد در ضمانت الله تبارک و تعالی شامل میباشد : کسیکه به عیادت مریض برود ، یا بقصد جهاد بیرون شود ، یا بر امام و امیر داخل شده او را توقیر و تعزیر نماید و یا در خانه خود نشیند و مردم از شر او و او از شر مردم در امان بماند . »

و نیز میفرماید : « سلامة الرجل في الفتنة أن يلزم بيته ﴿٢﴾ »

ترجمه : « سلامتی انسان در هنگام فتنه و فساد در آنست که در خانه خود بماند »

انسان فائده این امر را زمانی حس میکند که در حالت غربت و در دار و دیار دیگران مسافر بوده و نه منکری را که در ریشروی او انجام می یابد تغییر داده بتواند و نه ملجأ و پناهگاهی

---

(١) رواه أحمد (٢٤١/٥)

(٢) حسن ، رواه الدیلمی فی مستند الفردوس عن أبي موسى وهو فی صحیح الجامع

٣٥٤٣ واللفظ فی السنن لابن أبي عاصم رقم ١٠٢١ قال فی التخریج : حدیث صحیح .

داشته باشد که در آن داخل شده و خویشتن را از ارتکاب محرمات و نظر حرام نگهدارد ، و اهل و عیال خود را از بیحجابی و برهنگی نجات داده ، و فرزندان خود را از شر دوستان بد حمایت بکند .

وابعاً :- مردم اکثر اوقات خود را در خانه میگذارند خصوصاً هنگام باران ، گرمی شدید ، سردی شدید ، اول و آخر روز ، و در وقت فراغت از عملی (کار) یا درس و تدریس . پس باید این اوقات را در عبادت و طاعت الله صرف کنند و در غیر آن همه اوقات شان در محرمات به هدر خواهد گذشت .

خاصاً :- اهتمام به خانواده از بزرگترین وسیله ساختار و بنیاء اجتماع اسلامی میباشد ، زیرا اجتماع از تجمع خانواده بوجود می آید، پس خانواده بمثابة سنگ تهاداب اجتماع میباشد ، و اگر خشت های اولی محکم و استوار باشد، اجتماع قوی و استوار بوجود میآید و در مقابل دشمنان خدا باجوان مردی و استواری می ایستد و به اشاعه خیر پرداخته شر و بدی در آن نفوذ نمیکند.

بدین ترتیب از بطن خانواده مسلمان، ارگان اساسی اصلاح اجتماع چون: دعوتگران صالح و مخلص، قدوه ها، پژوهندگان علم، مجاهدان صادق و راستین، همسرهای صالحه و نیکو، مادر مری، دلسوز و تربیت کننده و غیره مصلحین پا بعرضه اجتماع میگذازند.

پس زمانیکه موضوع دارای این قسم اهمیت بزرگ است و خانوادهء ما مملوء از منکرات بوده و تقصیر و کوتاهی و اهمال و تنبلی و بی پروائی بر آن حکومت کند ، سوال بزرگی در ذهن انسان خطور میکند که :

پس وسائل اصلاح خانواده چیست ؟

خوا ننده گرامی ! اینک جواب این سوال را خدمت تان تقدیم میدارم که متضمن يك سلسله نصایح در این مورد میباشد ، استدعا میدارم از الله (جل جلاله) که مثمر و مفید بوده و کوشش و سعی فرزندان اسلام را در زنده سازی رسالت خانواده مسلمان واقعی مبذول گرداند .

این نصایح بر دو محور اساسی می چرخد :

الف : بدست آوردن مصالح که همانا قیام به امور خیر میباشد.

ب : رفع مفاسد که به شکل از بین بردن منکرات ظاهر می گردد.

واینست اوقات شروع در مقصود .

نصیحت (۱)

ساختار خانواده مسلمان

۱- انتخاب و اختیار زوجه و همسر صالحه و نیکو :
خداوند (جل جلاله) در این مورد میفرماید : ﴿وَأَنْكِحُوا
الْأَيَامَ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنَّ يَكُونُوا فُقَرَاءَ
يَخْتَنِمُهُمُ اللَّهُ مِنْ فَخْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿ (النور: ۳۲)
ترجمه : « و به نکاح بدهید غلامان و کنیزان شما را و زنان
بی شوهر (و مردان بی زن) را که از شما باشند و (بنکاح درآرید)
بندگان نیکو کار خود را ، اگر درویش باشند توانگر کند ایشان را
الله از فضل خود ، والله گشایش دهنده و به همه چیز داناست »
پس برای صاحب خانه انتخاب زوجه و همسر صالحه و نیکو
با در نظر داشت شروط ذیل ضروریست :

* ﴿ تَنْكِحُ الْمَرَأَةَ لِأَرْبَعٍ : لِمَالِهَا ، وَلِحُسْبِهَا ، وَجَمَالِهَا ،
وَلِدِينِهَا فَظَفَرُ بَدَاتِ الدِّينِ تَرْتِبُ يَدَاكَ ﴾ ^(۱) (متنق علیه)

« از حضرت ابوهریره (رضی الله عنه) روایت است که پیامبر

---

(۱) رواه البخاری ، انظر فتح الباری ۱۳۲/۹

اسلام فرمود : « زن برای چهار چیز به نکاح گرفته میشود : مالش ، حسب و نسبش ، زیباییش و دینش و تو برای بدست آوردن زنی دیندار اقدام کن ، دستهای خاک آلوده شود (شاد و خرم زندگی کنی ».

* ﴿الدنيا كلها متاع وخير متاع الدنيا المرأة الصالحة﴾^(۱)

ترجمه : « دنیا همه اش متاعست و بهترین متاع دنیا زن صالحه و نیکو است »

* ﴿لِيَتَّخِذَ أَحَدُكُمْ قَلْبًا شَاكِرًا وَّلِسَانًا ذَاكِرًا ، وَّزَوْجَةً مُؤْمِنَةً

تَعِينَهُ عَلَىٰ أَمْرِ الْآخِرَةِ﴾^(۲)

ترجمه : « شما باید قلب شاکر و لسان ذاکر داشته باشید ، و همسر مومنه و صالحه اختیار کنید ، تا شمارا در امر آخرت معاونت و همکاری نماید »

* ودر روایت دیگر : ﴿ و زَوْجَةً صَالِحَةً تَعِينُكَ عَلَىٰ أَمْرِ

دُنْيَاكَ وَدِينِكَ خَيْرًا مَا أَكْتَنَزَ النَّاسُ﴾^(۳)

---

(۱) رواه مسلم (۱۴۶۸) ط . عبدالباقی والنسائی عن ابن عمرو ، صحیح الجامع (۳۴۰۷)

(۲) رواه أحمد (۲۸۲/۵) والترمذی وابن ماجه عن ثوبان صحیح الجامع (۵۲۳۱).

(۳) رواه البيهقي في الشعب عن أبي أمامة ، انظر صحیح الجامع (۴۲۸۵)

ترجمه : «همسر صالحه و نیکو معاونتت میکند در امور دنیا و آخرت و بهتر است از آنچه کنز و ذخیره می نمایند مردم»
* ﴿تزوجوا الودود الولود إني مكاثر بكم الأنبياء يوم القيامة﴾ (۱)

ترجمه : «زنانی را ازدواج کنید که دوستدارنده شما و بسیار زا باشند زیرا من به سبب زیادت و کثرت شما بر دیگر انبیاء (علیهم السلام) در روز قیامت فخر و مباحات میکنم»
* ﴿عليكم بالأبكار فإنهن أنتق أرحاماً وأعذب افواهاً وأرضى باليسير﴾ (۲)

ترجمه : «بر شماست که دوشیزگان را بنکاح گیرید ، زیرا آنان ارحام پوشیده و زبان شیرین داشته و به چیز اندک راضی میشوند» . وفي رواية ﴿و أقل خبا﴾ یعنی خدعه و فریب .
همانگونه که زن صالحه و نیکو یکی از سعادت های چهارگانه میباشد ، همچنان زن بد سیرت و بدخوی یکی از شقاوت های چهارگانه است .

---

(۱) رواه الإمام أحمد (۲۴۵/۳) عن أنس وقال في إرواء الغلیل : صحیح ۱۹۵/۶ .

(۲) رواه ابن ماجه رقم (۱۸۶۱) وهو في السلسلة الصحیحة رقم (۶۲۳) .

چنانچه در حدیث صحیح آمده است : ﴿ فمن السعادة المرأة
الصالحة تراها فتعجبك و تغيب عنها فتأمنها على نفسها ومالك .
ومن الشقاء المرأة تراها فتسوؤك وتحمل لسانها عليك وإن غبت
عنها لم تأمنها على نفسها ومالك ﴾ (۱)

ترجمه : « پس یکی از سعادت های زن صالحه و نیکو این
است که چون به او مقابل شوی ترا در تعجب آرد ، و اگر از وی
غائب شوی پس امین یابی وی را بر نفس خوشتن ومالت و از
شقاوت های زن سؤ و بد بخت یکی اینست که ازدیدن وی
متنفرگردد و بر تو زبان درازی نماید ، و چون غائب شوی ، بر مال
تو و نفس خویش او را امین نیابی . »

در مقابل باید حالت طلبکار و خواستگارانی که در مسئله
نکاح زن مسلمان اقدام میکنند نیز توجه خاصی صورت گرفته و
توأم با شروط ذیل با وی توافق صورت گیرد :

الف : ﴿ إذا اتاكم من ترضون خلقه ودينه فزوجه ، إلا

تفعلوا تكن فتنة في الارض وفساد عريض ﴾ (۲)

---

(۱) رواه ابن حبان وغيره وهو في السلسلة الصحيحة رقم (۲۸۲).

(۲) رواه ابن ماجه (۱۹۶۷) وهو في السلسلة الصحيحة (۱۰۲۲).

ترجمه : « وقتیکه شخصی بیاید نزد شما در حالیکه راضی بودید از خُلق و دینش ، پس بنکاح بدهید وی را ، و اگر چنین نکردید ، فتنه و فساد بزرگ در زمین بر پا خواهد شد . »
پس باید در مورد گذشته افراد دقیقاً بحث صورت گیرد و معلومات موثق از جراید و مصادر و منابع قابل اعتماد جمع آوری گردد تا اینکه در نتیجه تغافل ، آینده خانواده در معرض انهدام قرار نگیرد (۱).

طبعاً مرد صالح و زن صالحه خانه خوب و سالم بنا و تعمیر می نمایند ، زیرا از زمین خوب ثمر و میوه نیکو و خوب بیار می آید ، و از زمین خبیث و بد جز خباثت و پلیدی نمی روید.

---

(۱) قسمتی از این را در بیانیه، تحت عنوان «المرأة المسلمة على عتبة الزواج»

نصیحت (دوم)

سعی و کوشش در اصلاح همسر

اگر زوجه صالحه و نیکو و خوش اخلاق باشد فیها و نعمت « که چه خوب نعمتی است » و این از فضل و مرحمت الهی میباشد و اگر به زیور صلاح و تقوی ملبس نبود ، پس از واجبات مری بیت و سر پرست خانه است تا در اصلاحش بکوشد .

البته این موضوع درحالات نادری پیش می آید . ازجمله اینکه مردی ابتدا خود به امور دین توجه نداشته ، پابند قوانین شرعی نمیباشد ، به همین دلیل با زنی ازدواج میکند که متدین نمیباشد . یا به امید اینکه در آینده زن را بنابه تاثیر و مراقبت جدی خود اصلاح خواهد کرد . و یا تحت فشار اقرباء خود قرار گرفته و مجبور به ازدواج این زن شده باشد ، پس در همه این حالات باید تمام سعی و کوشش خود را در جهت اصلاح بکارگیرد . همچنان لازم است مرد بداند که هدایت از طرف خداست و اوتعالی تنها ذات اصلاح آور است . چنانچه درمقام امتنان بر بنده خود زکریاء میگوید : ﴿ وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ ﴾ « و ما اصلاح نمودیم برای او خانمش را »

البته اصلاح بدنی و دینی هر دو را شامل میشود ، چنانچه عبدالله بن عباس (رضی الله عنهما) در تفسیر آیه کریمه میفرماید که : (زن او عقیم بود اولاد نمی آورد پس اولاد آورد) عطاء میگوید : کمی زبان درازی میکرد ، خداوند (جل جلاله) او را اصلاح کرد^(۱).

البته برای اصلاح همسر و سایر متعصبان و جاهلین و ازین قبیل :

۱: اعتنا و اهتمام در مورد تربیت و تصحیح عبادت زوجه خاص برای الله و با همه اقسام عبادات طوریکه می آید.
۲ : سعی و کوشش در مورد رفعت و بلند بردن ایمانش بصورت ذیل :

- الف - تحریص و تشویق نمودن بر نماز شب "قیام لیل" .
- ب - تلاوت قرآن کریم .
- ج - حفظ نمودن اذکار در اوقات و مناسبات خاصش .
- د - تشویق بر اعطاء صدقه و نفقات .
- ه - خواندن و مطالعه کتب اسلامی مفید .

---

(۱) تفسیر ابن کثیر ۳۶۴/۵ ط . دار الشعب.

و- شنیدن کست های اسلامی مفید و علمی ایمانی بطور همیشه و مداوم و پیگیری از آن استفاده صورت گیرد .

ز- برگزیدن دوستان دیندار که با او روابط خواهری برقرار کرده و ضمن دید و باز دیدهای مناسب به تبادل سخنان نیک پردازند.

ح- دور کردن شر و بدی و بستن منافذ آن با دور کردن نزدیکان و هم صحبتان بد و اجتناب از نزدیک شدن به اماکن بد و زشت .

نصیحت (سوم)

امور ایمانی در خانه

خانه ات را محل ذکر الله بگردان :

حضرت پیامبر اسلام میفرماید: ﴿ مثل البيت الذى يذكر

الله فيه ، والبيت الذى لا يذكر الله فيه مثل الحى والمیت ﴾ (۱)

ترجمه : « مثال خانه ای که در آن ذکر خداوند (جل جلاله) میشود

و خانه ای که در آن ذکر صورت نمیگیرد ، مانند زنده و مرده است .»

پس باید خانه را محل ذکر خداوند (جل جلاله) گردانیده با انواع

ذکر چون : ذکر قلب ، ذکر زبان ، نماز های پنجگانه و نوافل و

قرآنت قرآن کریم و مذاکره علوم شرعی و مطالعه کتب متنوعه

دینی و غیره مساعد سازید ، چه بسا خانه های مسلمین یافت

میشود که به سبب عدم ذکر الهی مرده است.

چنانچه در حدیث آمده است و حتی حال ایشان بد تر از این

گردیده و در خانها نغمه های شیطانی و آواز خوانی و سرود های

---

(۱) رواه مسلم عن ابی موسی ۱-۵۳۹ ط. عبدالباقی.

گمراه کن و غیبت و بهتان و نمامت و سخن چینی به کثرت جا گرفته است پس حالت این قماش خانه ها چگونه خواهد بود؟!

و این خانه ها چگونه حالتی خواهد داشت؟! در حالیکه مملو از معاصی و منکرات بوده ، اختلاط محارم ، تبرج و خود نمائی و بی ستیری بین اقارب غیر محارم و همسایگان شایع میباشد و ملائکه چگونه به خانه یی داخل گردد ، در حالیکه حالتش چنین باشد؟!

پس خانه های خود را با انواع ذکر الهی زنده و منور سازید . رحمت کند بر شما الله (جل جلاله) .

نصیحت (چهارم)

خانه های خود را قبله گردانید

مقصود از قبله گردانیدن خانه اینست که خانه خود را محل و مکان عبادت بگردانید .

خداوند (جل جلاله) میفرماید : ﴿ وَاَوْحَيْنَا اِلَىٰ مُوسَىٰ وَاٰخِيهِ اَنْ تَبۡوۡءَا لِقَوۡمِكُمَا بِمَكۡرِ بَيۡوتَا وَاَجۡعَلُوۡا بَيۡوتِكُمۡ قِبۡلَةً وَاَقِيۡمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤۡمِنِيۡنَ ﴾ (یونس : ۸۷)

ترجمه : «ووحی فرستادیم بسوی موسی و برادر وی که مقرر گردانید (مسکن سازید) برای قوم خود در مصرخانه ها را و بسازید خانه های خود را رو به قبله و بر پا دارید نماز را و بشارت ده مؤمنان را» .

* ابن عباس میگوید : مامور شده بودند تا خانه خود را مسجد گردانند (عبادت نمایند در خانه های خود بجز فرایض) .
* ابن کثیر میگوید : زمانیکه ظلم فرعون و قومش بالای مؤمنین شدت گرفت و ابتلا سخت تر گردید ، به کثرت نماز خواندن

مامور شدند - والله اعلم- و در نظر من همین درست است چنانچه خداوند (جل جلاله) میفرماید:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ ﴾

ترجمه: «ای کسانی که ایمان آوردید، باری خواهید به صبر و نماز، هرآئینه خدا با صابران است»

و در حدیث میفرماید: ﴿ كان رسول الله صلى الله عليه وسلم

إذا حزبه أمر صلى ﴾^(۱)

ترجمه: « چون پیامبر (علیه السلام) را مشکلی پیش می آمد به نماز زوری می آورد.»

و این بیانگر اهمیت عبادت است در خانه ها و خصوصاً در اوقات ضعف و عاجزی و همچنان بیانگر اهمیت عبادت در خانه ها است در بعضی آن اوضاع زماناً و یا مکاناً در حالت عدم زور و طاقت و قوت آشکارا نماز خواندن مسلمانان در پیش روی کافران، در این مقام محراب بی بی مریم (علیها السلام) را یاد آور میشویم که آنرا مکان عبادت گردانیده بود.

و خداوند (جل جلاله) در موردش میفرماید: ﴿ كلما دخل عليها

---

(۱) تفسیر ابن کثیر ۲۲۴/۴.

زكوريا المخراب ووجدت عندها رزقا ﴿ (ال عمران: ۳۷)

ترجمه: «هزگاہ می در آمد بر مریم زکریا (علیها السلام) (در حجره مریم) می یافت نزدش خوردنی».

صحابه کرام حریص بودند تا نماز های نوافل را در خانه اداء نمایند و در این مورد قصه معتبر و مشهوری وارد آمده است که این خصلت شان را بخوبی تعبیر میکنند :

از محمود بن الربیع انصاری روایت شده است ، عتبان بن مالک صحابه جلیل القدر و از جمله انصار در غزوه بدر حاضر بود ، نزد رسول الله ﷺ آمده گفت : من امام قوم بوده بر ایشان نماز می خوانم و اینک چشم کم بین وضعیف شده است و چون باران زیاد بیارد ، وادی یی که بین من و آنها واقع است پر آب شده و سیل سرازیر میشود ، پس بین ما حایل میگردد ، و من نمیتوانم که به مسجد شان رفته و نماز را ابا آنها به جماعت بخوانم ، بناءً دوست دارم که یکبار به خانه من تشریف آورده و در آنجا نماز بخوانید تا مکان نماز جناب شما را مصلائی خود قرار دهم .

رسول الله ﷺ فرمود : ان شاء الله چنین خواهم کرد .

* عتبان میگوید : چون صبح روشن شد رسول الله همراه با ابو بکر صدیق (رضی الله عنه) تشریف فرما شده و طلب اجازه کردند ،

و من فوراً اجازه دادم ایشان داخل شده پرسیدند که در کدام قسمت خانه ات میخواهی تا نماز بخوانم ، پس بگوشه یی از خانه اشاره نمودم ، پیامبر استاده شد و ما در عقبش صف بستیم ، ایشان دو رکعت نماز خوانده سلام گشتانند^(۱)

* ابن حجر (رحمه الله) در فوائد این حدیث میگوید : این حدیث اشاره به اتخاذ موضع معین برای نماز در خانه است ، اما از اتخاذ مکان معین در مسجد که نهی از آن صورت گرفته بوسیله حدیث ابوداود ثابت شده است، محمول بر آنست که اگر مستلزم ریا و خود نمائی باشد، ممنوع است .

علاوتاً اتخاذ مکان معین برای نماز در خانه مستلزم وقف بودن آن نمی باشد، اگرچه اسم مسجد بر آن اطلاق گردد.

---

(۱) رواه البخاری الفتح ۵۱۹/۱.

نصیحت (ه)

تربیه ایمانی برای اهل بیت

* عائشه صدیقه (رضی الله عنها) میفرماید : « کان رسول الله

ﷺ یُصلي من الليل فاذا أوتر قال : قومي فأوتری یا عائشة » (۱)

ترجمه : « از حضرت بی بی عائشه (رضی الله عنها) روایت است

که وی میفرماید : رسول الله ﷺ در شب نماز می گزاریدند و هنگامیکه نماز وتر را اداء میکردند ، میفرمودند : یا عائشه بر خیز و نماز وتر را اداء کن .

* پیامبر ﷺ فرمودند : « رَحِمَ اللهُ رجلاً قام من الليل

فصلی فأيقظ امرأته فصلت ، فإن أبت نضح في وجهها الماء » (۲)

ترجمه : « رحمت خدا باد مردی را که شب بر خیزد و نماز

بگزارد و سپس خانمش را بیدار کند و او هم نماز گزارد ، و اگر ابا و ورزد در رویش آب پاش دهد . »

---

(۱) رواه مسلم ، أنظر مسلم بشرح النووي ۲۳/۶ .

(۲) رواه أحمد وأبو داؤد ، أنظر صحيح الجامع ۳۴۸۸ .

ترغیب نمودن زنان به دادن صدقه (خیرات) نیز از امور است که موجب ازدیاد ایمان میگردد و کار بس بزرگی است که پیامبر ﷺ نیز دیگران را در این جهت تشویق کرده و میفرماید: ﴿ یا معشر النساء ، تصدقن فانی رأیتکن أكثر أهل النار ﴾ (۱)

ترجمه: « یا جماعت زنان صدقه نمائید ، پس حقیقتاً من دیده‌ام شما زنان را اکثراً دوزخیان»

از مفکوره های بکر و تازه ، گذاشتن صندوق صدقات و تبرعات است که در خانه گذاشته و برای مساکین و فقراء از طریق آن کمک صورت گیرد ، و از هر در آمدی یکمقدار را برای محتاجین در آن بریزند (و چون خانواده ها مشاهده کنند که مری و سرپرست شان ایام بیض (روزهای ۱۳-۱۴-۱۵ هر ماه قمری) ، تا سوعا و عاشورا ، عرفه و روز های از ماه محرم و شعبان را روزه میگیرد ، به تاسی از او دیگران نیز به روزه گرفتن اقدام می نمایند .

---

(۱) رواه البخاری ، الفتح ، ۱/ ۴۰۵

نصیحت (۶)

اهتمام به اذکار شرعی و مسنون

مربوطه به خانه ها

اذکار دخول منزل ،

از امام مسلم (رحمة الله علیه) در صحیحش روایت است که هر آئینه رسول الله ﷺ فرموده : ﴿ إِذَا دَخَلَ الرَّجُلُ بَيْتَهُ فَذَكَرَ اسْمَ اللَّهِ تَعَالَى حِينَ يَدْخُلُ وَحِينَ يَطْعَمُ ، قَالَ الشَّيْطَانُ : لَا مَبِيتَ لَكُمْ وَلَا عِشَاءَ هَاهُنَا ، وَإِنْ دَخَلَ فَلَمْ يَذْكُرْ اسْمَ اللَّهِ عِنْدَ دَخُولِهِ قَالَ : أَدْرَكْتُمُ الْمَبِيتَ ، وَإِنْ لَمْ يَذْكُرْ اسْمَ اللَّهِ عِنْدَ مَطْعَمِهِ قَالَ : أَدْرَكْتُمُ الْمَبِيتَ وَالْعِشَاءَ) (۱)

ترجمه : « هنگامیکه انسان به خانه داخل شده و اسم الله را در وقت داخل شدن و طعام خوردن به زبان براند ، پس در این وقت شیطان - برای دیگر شیطان ها (لشکرش) میگوید : در اینجا مکان شب باش و طعام شب برایتان ممکن نیست ، و اگر در وقت داخل شدن اسم الله را یاد نکرد ، میگوید : شب باش را یافتید و اگر در وقت خوردن نام الله را بر زبان نیاورد ، میگوید : شب باش و طعام شب را نیز در یافتید .

(۱) رواه الإمام أحمد ، المسند ۳ : ۳۴۶ ، و مسلم ۳ : ۱۵۹۹

اذکار خروج از منزل

ابوداود در سنن اش روایت نموده است که رسول الله ﷺ فرمود: (إذا خرج الرجل من بيته فقال: بسم الله، توكلت على الله، لا حول ولا قوة الا بالله، فيقال له: حسبك قد هديت، و كفيت و وقيت، فيتحنى له الشيطان فيقول له شيطان آخر: كيف لك برجل قد هُدي و كفي و وقى) ^(۱)

ترجمه: «وقتی که انسان هنگام بیرون شدن از خانه و منزلش بگوید: بسم الله توكلت على الله.. بنام خداوند (جل جلاله) خارج میشوم، خاص بر خداوند متعال توکل دارم، نیست گردیدنی از معصیت بسوی طاعت و نیست قوتی (برای انجام اعمال خیر، مگر بیاری و توفیق الله)، پس به او گفته میشود: کاقیست ترا و به تحقیق هدایت شدی، و کار هایت رو براه شده و حفظ و وقایه گردیدی و شیطان از وی دور میشود، پس شیطان دیگر برای این شیطان میگوید: چه کرده میتوانی تو، به آن شخصیکه به تحقیق هدایت کرده شد، و کفایت کرده شد و حفاظت کرده شد»

(۱) رواه أبوداؤد رقم (۵۰۹۵)، والترمذی رقم (۳۴۲۶)، وهر فی صحیح الجامع رقم (۴۹۹).

استعمال مسواک

امام مسلم در صحیح خود از حضرت عائشه (رضی الله عنها) روایت میکند که عائشه صدیقه فرمود :

« كان رسول الله ﷺ، إذا دخل بيته بدأ بالسواك » (۱)

ترجمه : « هنگامیکه پیامبر اسلام (علیه افضل الصلاة والسلام) وارد خانه خود میشدند ، شروع به مسواک زدن می نمودند » .

---

(۱) صحیح مسلم کتاب الطهارة باب ۱۵ رقم ۴۴.

(نصیحت ۷)

مواظبت بسرقرائت سوره «البقرة» در

خانه جهت راندن شیطان از منزل

در این باره احادیث زیادی وارد آمده از جمله :

* « قال رسول الله ﷺ : لا تجعلوا بيوتكم قبوراً إن

الشیطان ینغر من البیت الذی تقرأ فیہ سورة البقرة » (۱)

ترجمه : « خانه های خود را گورستان نسازید ، همانا

شیطان از خانه ای که در آن سوره بقره تلاوت شود فرار میکند ».

* « اقرأوا سورة البقرة فی بیوتکم فإن الشیطان لا یدخل

بیتاً یقرأ فیہ سورة البقرة » (۲)

ترجمه : « در خانه های تان سوره بقره را تلاوت کنید ،

زیرا در خانه یی که سوره بقره در آن قرائت و تلاوت شود ، شیطان

در آن خانه داخل نمی شود »

---

(۱) صحیح مسلم ط . عبدالباقی ۱/۵۳۹.

(۲) رواه الحاكم فی المستدرک ۱/۵۶۱ وهر فی صحیح الجامع ۱۱۷۰.

در مورد فضل و ثواب دو آیت اخیر و اثر تلاوت آن در خانه ،
حضرت محمد ﷺ میفرماید :

* ﴿إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى كَتَبَ كِتَابًا قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ بِالْفِي عَامِ ، وَهُوَ عِنْدَ الْعَرْشِ ، وَأَنَّهُ أَنْزَلَ مِنْهُ آيَاتٍ خَتَمَ
بِهَمَا سُورَةَ الْبَقَرَةِ ، وَلَا يُقْرَأُ فِي دَارٍ ثَلَاثَ لَيَالٍ فَيَقْرَبَهَا
الشَّيْطَانُ﴾ (۱)

« حضرت خداوند (جل جلاله) دو هزار سال قبل از پیدایش
آسمانها و زمین کتابی نوشته بود که آن کتاب در عرش موجود
بوده ، هر آئینه دو آیت از آن را نازل فرمود ، آن دو آیتی که
توسط آن سوره بقره خاتمه و انتها می یابد ، اگر آن دو آیت سه
شبانه روز در خانه ای قرائت بشود ، هرگز شیطان نزدیک آن خانه
شده نمیتواند . »

---

(۱) رواه الإمام أحمد في السنة ۲۷۴/۴ وغيره وهو في صحيح الجامع ۱۷۹۹

علم شرعی در خانه :

نصیحت (۸)

علم شرعی در منزل

تعلیم و تربیه اهل بیت

دین اسلام این وظیفه شرعی را بدوش رئیس فامیل و سرپرست خانواده گذاشته است که باید به آن قیام ورزد ، آن عبارت از تنفیذ و اجرای این فرموده خداوندی است که میفرماید :

﴿ يا أيها الذین امنوا قوا انفسکم واهلیکم نارا وقودها الناس والحجارة ﴾ .

ترجمه : « ای مسلمانان نگاهدارید خویشتن را و اهل خانه خود را از آتشیکه آتش انگیز آن مردمان و سنگ هاست » .

این آیه کریمه در جهت تعلیم و تربیه اهل بیت و امر نمودن ایشان به کارهای احسن و نیکو و منع و بازداشتن شان از کارهای بد و نا مشروع حیثیت یک فارمول و قاعده اساسی و اصولی را دارا میباشد .

خواننده گرامی !

حالا توجه شما را به بعضی از اقوال مفسرین که

درمورد تفسیر آیه کریمه متذکره ارائه نموده اند جلب می نمایم که بالای رئیس فامیل چه چیز واجب است :

* حضرت قتاده (رضی الله عنه) میگوید : (امر بکنند ایشانرا به اطاعت وفرمانبری الله و باز بدارد ایشان را از معصیت و نافرمانی الله و کمر همت ببندد درمورد تطبیق نمودن احکام الهی بالای ایشان و یاری نماید ایشان را به آنچه الله امر فرموده و چون از احکام الهی سر کشی نمایند باید از آن کار منع نماید و ایشان را مورد توبیخ قرار دهد^(۱) .

* ضحاک ومقاتل میگویند : بر مسلمان لازم است که تعلیم بدهد اقارب و خویشاوندان و خدمتگاران و کنیزکان خود را آنچه را که الله (جل جلاله) فرض گردانیده بالای ایشان و آنچه را که منع نموده ایشان را از انجام دادن آن^(۲) .

* حضرت علی (رضی الله عنه) میگوید : تعلیم بدهید ایشان را و تادیب نمایید آنان را.^(۳)

* الکیا الطبری میگوید : بر ماست که اولاد و اهل خود را

---

(۱) الطبری ۱۶۶/۲۸ .

(۲) تفسیر ابن کثیر ۱۹۴/۸ .

(۳) زاد المسیر ۳۱۲/۸ .

آداب و اصول دین بیاموزانیم و ادب لازمه‌ی بی که از آن چاره نیست، ایشان را بدهیم.

* وقتیکه حضرت محمد ﷺ در مورد تعلیم و تربیه غلامان و کنیزان، مردم را تشویق و تحریص می‌نمایند، پس در باره تعلیم و تربیه اهل و اولاد که همه ایشان احرار و آزاد هستند چگونه خواهد بود؟

* امام بخاری (رحمة الله علیه) در صحیح خود در باب (تعلیم الرجل ائمه و اهله) این حدیث شریف را ذکر نموده و میفرماید:

(ثلاثة لهم اجران ... و رجل كانت عنده أمة فأدبها فأحسن

تأديبها، و علمها فأحسن تعليمها، ثم أعتقها فتزوجها فله اجران)

ترجمه: «سه نفر اند که برای هر یکی از آنها دو اجر و

پاداش است: از جمله مردیکه کنیز خود را ادب بیاموزاند به

ادب آموختاندن احسن و نیکو، و تعلیم بدهد به تعلیم دادن احسن

و نیکو، باز آن را آزاد سازد و به نکاح شرعی خود در بیاورد،

پس برای چنین اشخاص دو اجر و پاداش می‌باشد.»

* ابن حجر (رحمة الله علیه) در شرح این حدیث می‌گوید:

تعلیم کنیز به نص ثابت شده است، و تعلیم اهل و عیال به قیاس

پس تعلیم فرائض خداوندی و سنت نبوی برای اهل و عیال که

احرار و آزاد اند ، نسبت به کنیز به مراتب لازم و ضروریست. (۱)

انسان احیاناً در معاملات و وظایف اش چنان مصروف میگردد که حتی برای تعلیم اهل بیتش فرصت مناسب پیدا کرده نمیتواند ، پس برای حل این معضله بهتر خواهد بود که روزی برایشان معین نماید تا اهل و بیت و حتی دیگر اقارب و خویشاوندان خود را بدان روز تعلیم بدهد ، و برای ایشان در خانه مجلس علم را عقد و دایر بنماید و همه ایشان را بدین مجلس بخواهد و به آمدن این مجلس ایشانرا تشویق و تحریص نماید ، تا حتی الامکان بدین مجلس حاضر شوند و آمدن خویشان را به این مجلس فکراً و ذهناً بالای خود لازمی و ضروری بدانند ، و برای توست آنچه که در این مورد از نبی کریم ﷺ وارد شده است و آنچه نبی کریم ﷺ در این مورد حاصل نموده است :

* امام بخاری در باب (هل يُجعل للنساء يوم على حدة في العلم) حدیث ابی سعید الخدری (رضی الله عنه) را دلیل گرفته چنین بیان میدارد : (قالت النساء للنبی ﷺ : غلبنا عليك الرجال فاجعل لنا يوماً من نفسك فوعدهن يوماً لقيهن فيه فوعظهن وأمرهن) (رواه البخاری)

---

(۱) فتح الباری ۱/۱۹۰.

ترجمه : « زنان به حضرت محمد ﷺ گفتند : اکثر اوقات گرانبهای جناب شما را مردان برای آموختن علم تخصیص داده اند، پس برای ما نیز يك روز را معین و خاص بگردانید تا در آنروز از جناب عالی علم بیاموزیم . »

سیدنا محمد (علیه افضل الصلاة والسلام) خواهش ایشان را پذیرفته و وعده مثبت داد .

* ابن حجر میگوید (رحمة الله علیه): عین واقعه را در حدیث سهل بن ابی صالح از پدرش ووی از ابوهریره (رضی الله علیه) بیان میدارد: فقال (موعدکن بیت فلاته فأتاهن فحدثهن)^(۱)

ترجمه : « وعده داد ایشان را در یکی از خانه ها پس آمدند، و آموختاند ایشانرا »

ازین حدیث شریف میتوان مطالب ذیل را بدست آورد :

الف : تعلیم زنان باید در خانه صورت بگیرد .

ب : زنان صحابه رضوان الله علیهم اجمعین برتعلیم و تربیه حریص بودند.

ج : توجه همه جانبه تنها به مردان و فراموش نمودن زنان اشتباه بزرگی است که دعوتگران و رئیس خانواده مرتکب آن میشوند .

---

(۱) فتح الباری ۱/۱۹۵ .

حیانا بعضی ها می پرسند که فرضاً توانستیم که يك روز را در خانه برای تعلیم تخصیص دهیم و اهل خود را نیز خبر دهیم که آماده باشند ، پس چه کسی در این جلسات درس دهد و چگونه آغاز نماییم ؟

خواننده گرامی !

در جواب این سوال اقتراح و پیشنهادی را خدمت تان تقدیم میداریم تا اینکه خود منبع و برنامه مبسوطی برای همه و خصوصاً برای زنان باشد .

۱- تفسیرالعلامة ابن سعدي که مسمی به :

(تیسیرالکریم الرحمن فی تفسیرکلام المنان) است این تفسیر هفت جلدی بوده و باسلوب و شیوه مفصل و آسان تألیف گردیده که میتوان سوره ها یا مقاطع و قسمت های انتخابی آنرا بشکل درس تقدیم نمود .

۲- کتاب ریاض الصالحین : باخواندن يك مقدار از احادیث

باشرح تعلیمات مفید و اندرزها و فوائد آن و ممکن از کتاب « نزهة المتقين » استفاده نمود .

۳- کتاب « حسن الأسوة بما ثبت عن الله ورسوله فی النسوة »

از علامه صدیق حسن خان .

همچنان برای زنان تعلیم بعضی احکام فقهی لازم است از جمله : احکام طهارت ، حیض و نفاس ، احکام نماز ، روزه ، زکات و حج . و اگر توان و قدرت بیشتر داشتند باید بعضی احکام دیگر مانند : خوردن ، نوشیدن پوشیدن و زینت و سنن فطری و محارم و حرمت آواز خوانی و موسیقی و غیره نیز برای شان تدریس بشود .

از جمله مصادر مهم در این مورد میتوان از اینها نام برد :

الف: فتاوی اهل علم مانند: مجموعه فتاوی شیخ عبدالعزیز بن باز، شیخ محمد بن صالح العثیمین و غیره که در رساله ها و کتست ها مرقوم و مسجل است ، برنامه تعلیم زنان باید متضمن این باشد. و در این مورد بعضی مصادر جید و متنوع را نباید فراموش ساخت از جمله تعقیب نمودن برنامه های رادیو « قرآن کریم » را بطور منظم و همیشه توأم با اهتمام و توجه خاص به آن.

علاوتاً در ضمن توفیر وسائل تعلیم زنان این موضوع نیز شامل است که اهل بیت را متوجه روزهای مخصوص زنان در کتابقروشی ها و مراکز علمی بسازیم و آنان را همکاری نمائیم تا با مراعات نمودن حجاب شرعی توأم با جمیع شروط آن در آنجا حضور بهم رسانند .

نصیحت (۹)

ساختن کتابخانه اسلامی از کتب متنوع

و گوناگون در منازل

از جمله اموری که در تعلیم و تربیت اهل بیت و خانواده کمک می نماید و زمینه مناسبی برای آموزش علوم اسلامی فراهم میسازد ، ایجاد يك کتابخانه اسلامی در خانه میباشد .

البته ضروریست که کتابخانه بزرگ بسازیم ، بلکه يك اندازه کتب مهم را برگزیده د دسترس همه بگذاریم و خانواده را تشویق نماییم تا از آن استفاده نمایند .

تخصیص دادن قسمتی از اطاق نشمین که نظیف و مرتب باشد ، برای وضع کتب و د راطاق خواب و مهمان خانه این زمینه را برای همه میسر می سازد که با استمرار به مطالعه بپر دازند .

برای اتقان هر چه بیشتر و تحسین و بهتر کردن کتابخانه که خداوند (جل جلاله) اتقان را دوست دارد ، لازم است تا کتابخانه مشتمل بر مراجع و مصادری باشد که در بحث مسایل قابل اعتماد بوده و برای فرزندان مدارس و مکاتب در مورد رسی شان

مشر واقع گردد . علاوه‌تاً باید کتابخانه مشتمل بر کتبی باشد که دارای مستوا های مختلف بوده و برای خورد و بزرگ از زن و مرد قابل استفاده باشد . همچنان مشتمل بر کتب و مجلاتی باشد که جهت اهداء به مهمانان ، دوستان فرزندان و کسانی که بزیارت خانواده می آیند، تهیه گردد . و باید کوشید که چاپ های جذابی را که بر اثر تحقیق احادیث تخریح شده باشد جمع نمائیم و میتوان بخاطر بدست آوردن این مصادر به مراکز فروش و لیلام کتب مراجعه، و بعد ازمشوره با اهل علم و خبیره ، کتب لازمه را جمع آوری نمود.

از امریکه ما را در بدست آوردن کتب مساعدت می نماید

اینست که کتب را حسب موضوعات ترتیب نمائیم ، مثلاً :

تفسیر: را در يك ردیف ، حدیث را در ردیف دیگر ...
همچنان یکی از اعضای فامیل را جهت ترتیب و تنظیم فهرست و موضوعات توظیف نمائیم تا دریافت کتب به سهولت و آسانی صورت بگیرد . و یقیناً بسیاری از حریمان اسماء کتب اسلامی برای کتابخانه منزلشان میپرسند.

برا درگرمی فلهدا اینک اقتراحات و پیشنهادهاتی خدمت تان

پیشکش میشود :

- ۱- تفسیر : تفسیر ابن کثیر، تفسیر ابن سعدي ،
زبدة التفسیر از اشقر، فی ظلال القرآن از سیدقطب، اصول التفسیر
از ابن عیثین و لمحات فی علوم القرآن از محمد الصباغ .
- ۲- حدیث : صحیح الکلم الطیب ، عمل المسلم فی الیوم
واللیلة (أو الصحیح المسند از اذکار الیوم واللیلة) ، ریاض
الصالحین وشرح آن (نزہة المتقین) ، مختصر صحیح البخاری از
زیبدي ، مختصر صحیح مسلم از منذری والالبانی، صحیح الجامع
الصغیر، ضعیف الجامع الصغیر، صحیح الترغیب والترہیب، السنة
ومکانتها فی التشريع ، قواعد وفوائد من الاربعین النووية از
ناظم سلطان .
- ۳- عقیده : فتح المجید شرح کتاب التوحید (تحقیق
الأرناؤوط) ، اعلام السنة المنشوره از حکمی (محقق) معارج
القبول از حکمی (محقق) وشرح العقیده الطحاویة تحقیق الالبانی ،
سلسله العقیده از عمر سلیمان الأشقر (۸) جلدی و اشراط الساعة
از دکتر يوسف الرابيل .
- ۴- فقه : منار السبیل از ابن ضویان همراه با إرواء الغلیل
ازالبانی ، زاد المعاد ، المغنی از ابن قدامه ، فقه السنة ، مجموعة

فتاوی العلماء مانند : عبدالعزيز بن باز، محمدبن صالح العثيمين
عبدالله بن جبرين ، صفت صلاة النبي ﷺ از شيخ البانى و شيخ
عبدالعزیز بن باز ومختصر احكام الجنائز از البانى .

۵- اخلاق وتزكیه نفوس : تهذيب مدارج السالكين ،
الفوائد، الجواب الكافى ، تهذيب موعظة المؤمنین ، غذاء الالباب .
۶- سيرت وتراجم : البداية والنهاية ، از ابن كثير،
مختصر الشمائل المحمدية ، الترمذی اختصار الألبانى ،
الرحيق المختوم از مبارك فوری ، العواصم من القواصم از ابن
العربى، تحقيق الخطيب والاستانبولى ، المجتمع المدنى جلدك ودو
از شيخ اكرم العمرى ، سير اعلام النبلاء ، منهج كتابة التاريخ
الاسلامى از محمد صامل السيلمى .

همچنان يك تعداد كتب نفيس كه در مجلات مختلف قرار
دارد واز جمله :

الف : كتابهاى استاد سيدقطب (رح) مانند : مستقبل لهذا
الدين ، هذا الدين ، معالم فى الطريق ، خصائص التصور الاسلامى
ومقوماته .

ب : كتابهاى استاد محمدقطب مانند: منهج التربية الاسلامية

جلد يك ودو ، واقعنا المعاصر ، رؤية اسلامية فى احوال العالم المعاصر ، قبسات من الرسول ، معركة التقاليد ، هل نحن مسلمون جاهلية القرن العشرين ومذاهب فكرية معاصرة .

ج : كتابهاى استاذ أبو اعلى مودودى : تفسير سوره النور والحجاب ، والجهاد .

د : كتابهاى ابوالحسن الندوى : مثل ماذا خسر العالم بانحطاط المسلمين ، الصراع بين الفكرة الاسلامية والفكرة الغربية .

هـ : كتابهاى الشيخ عمر بن سليمان الاشقر وكتابهاى الشيخ محمد ابن احمد ابن اسماعيل المقدم ، وكتب استاد محمد محمد حسين ، كتابهاى محمد جميل زينو ، وكتابهاى استاد حسين العوايشة فى الرقائق وكتاب الايمان از محمد نعيم ياسين ، والولاء والبراء از شيخ محمد سعيد القحطانى ، المسلمون وظاهرة الهزيمة النفسية از عبدالله الشبانة ، المرأة بين الفقه والقانون از مصطفى السباعى ، الاسرة المسلمة امام الفيديو والتلفزيون از مروان كجك ، وكتاب وجاء دورالمجوس ازعبدالله محمد الغريب ، كتابهاى الشيخ بكر ابو زيد ، وكتابهاى الشيخ سلمان العودة ، وبحثهاى استاد مشهورحسن سلمان .

وغير از ين كتابها ، بسا كتب ارزشمند وگراينهاى موجود

است که حصر و شمار نمودن آن غیر ممکن میباشد و در عالم کتبیات و رسائل چیزی های مفید و نافع زیادی موجود است ، مگر جهت تطویل موضوع مختصراً و مؤجزاً از کتب فوق الذکر یاد آور شدیم . برای مسلمین لازم است که درانتخاب کتب مشوره و دقت نمایند ، « و خداوند (جل جلاله) به کسیکه خیر را خواسته باشد در دین عالمش می سازد »

نصیحت (۱۰)

کتابخانه سمعی در منزل

تیپ درخانه ممکن برای مقاصد نیک استفاده گردد و هم ممکن در کارهای شر و نامشروع بکار رود.

از وسائلی که میتوان تیپ را بخاطر کسب رضای خداوند قدوس ولایزال بکار انداخت، ساختن یک کتابخانه سمعی مناسب درخانه که حاوی کست های اسلامی اعم از وعظ و نصیحت علماء خطباء، قراء و واعظین باشد، ایجاد نمائیم.

یقیناً شنیدن کست های تلاوت قرآن کریم که توأم باخشوع و خضوع که در نماز تراویح قرائت شده است بالای اهل بیت تأثیر خاص و عمیق دارد، چه از ناحیه تأثیر معانی تنزیل باشد یا از ناحیه تکرار آن در حفظ نمودن کلام الله شریف. همچنان شنیدن کست های تلاوت قرآن کریم انسان را از شنیدن کست های آهنگ و موسیقی بازداشته و حمایت کننده از قباحات است. دیگر اینکه قلب و گوش گنجایش خلط و مختلط ساختن کلام الرحمن را به مزامیر شیطان دارا، نمیباشد.

شنیدن کست های فتوا واحکام مسائل مختلفه در فهم ودانایی اهل بیت اهمیت و اثر خاصی دارد خصوصاً احکام ومسائلی که انسان یومیه به آن روبرو شده وسرو کار دارد .

درین رابطه اقتراح وپیشنهاد ما به شنیدن این کست هاست :

شنیدن کست های مسجل و ثبت شده حاوی فتوای علماء از جمله شیخ عبدالعزیز بن باز، شیخ محمد ناصرالدین البانی ، شیخ محمدعیشمین ، شیخ صالح الفوزان وغیر اینها از علمای مستضعفین اسلام .

فلهذا لابدیست از اعتناء واهتمام مسلمین به آن جهت که فتوایی از آن اخذ می نمایند ، بخاطر اینکه این مسئله ، مسئله دین میباشد، پس درمورد اخذ دین باید از تقوا، اصلاح ،خدا ترسی واعتماد شخص آموزگار به احادیث صحیح وعدم آن تعصب مذهبی و رفتار و کردار وی توأم با در نظرداشت دلائل شرعی دانسته وبداند ، والتزامش را به منهج متوسط این که نه متشدد و نه متساهل بوده ، بلکه (خیرامور اوسطها) بوده وباشد ، وآن دانا وخیبرست که بپرسم از آن (الرحمن فاسأل به خیراً) .

شنیدن کست های خطباء وعلماء وواعظین که در رابطه باتوعیه و بیداری امت مسلمه واقامت حجت شرعی و بازداشتن

از منکرات کار میکنند ، در ساختار و بناء شخصیت فرد مسلم اهمیت به سزایی دارد .

واز این نوع کست ها لله الحمد بسیار زیاد موجود است از جمله از شیخ عبدالله بن قعود، استاد محمد قطب ، شیخ عبدالرحمن الدوسری ، شیخ محمد جمیل غازی ، شیخ عمر الأشقر، شیخ سفرالحوای ، شیخ عبد الرحمن عبدالصمد . شیخ احسان الهی ظهیر، شیخ سلمان العوده و بسیاری از کست های شیخ احمد القطان، شیخ عائض القرنی، شیخ ناصر العمر، و غیر از این ها که خداوند نافع گردانده به واسطه اینها امت مسلمه را^(۱) .

البته کست های اطفال تأثیر بزرگی در تربیت ایشان دارد و شنیدن تلاوت به آواز قاری خورد سن ، حفظ سوره ها را برایشان آسان ساخته و با شنیدن اذکار شب و روز و دیگر آداب اسلامی و ترانه های مناسب و حماسه آفرین در روحیه شان اثر نیکی خواهد داشت .

---

(۱) وفی عالم التسیجیلات تظهر أسماء و تختفی أسماء و لعلہ تکون بعد فترة من الزمن أسماء لمحاضرين جدد واختفاء لأشرطة قديمة وتصیح أشرطة أخرى نسبياً منسياً ولكن المهم فی جميع الحالات الحرص علی سماع أشرطة أصحاب المنهج السليم ورفع شعار «المفيد قبل الجديد» .

قابل یاد آوریست که مرتب و منظم گذاشتن کست ها در داخل الماری دو فائده را دربر دارد :

یکی اینکه از دستبرد اطفال بدور می ماند، از ناحیه دیگر اخذ و استفاده از آن به آسانی صورت میگیرد .

باید در نشر کست های خود کوشش نموده با اهدا و یا بخشش و یا عاریت دادن آن ب دیگران سهم خود را در پخش و نشر آن اداء نمائیم.

موجودیت تیپ در آشپزخانه برای زنان بسیار مفید تمام میشود، و همچنان در اطاق استراحت و خواب بخاطر اینکه تا آخرین لحظه ایکه انسان بخواب میرود از آن مستفید میگردد .

نصیحت (۱۱)

دعوت صالحان و نیکان و طلاب علم

برای زیارت در خانه

خداوند قدوس و لایزال ، سیدنا نوح (علیه الصلاۃ والسلام) را میفرماید تا چنین استدعا کند :

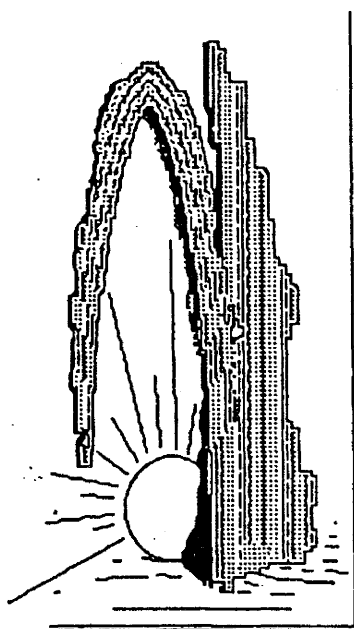
«رب اغفر لي ولوالدي ولمن دخل بيتي مؤمناً وللمؤمنين
والمؤمنات ولا تزد الظالمين الا تباراً» نوح: ۲۸

ترجمه : « پروردگار ! مرا بیامرز و پدر مادرم را و کسی را که مؤمنانه بر منزل داخل میگردد و بیامرز مردان مومن و زنان مؤمنه را و میفزای برای ستمگارا به جز از تباهی»

یقیناً تشریف آوری و داخل شدن اهل ایمان به خانه ات بر نور و روشنائی آن می افزاید و فوائد بس بزرگی از خلال صحبت های

ایشان وسوال ها و مناقشه ها با آنان حاصل میگردد، دارنده مشك
یا برایت مشك میدهد، و یا از وی خریداری میکنی و یا از او بوی
خوش رامی یابی . »

نشستن اولاد، برادران ، پدران در مجلس علم و تقوی
و شنیدن زنان از ورای حجاب و پرده خود دلالت کننده به
تربیتگاه اجتماع اسلامی میباشد . هرگاه این عمل نیکو و
خیر را وارد خانه ساختی ، یقیناً زمینه دخول اعمال نامشروع
را مانع گردیدی .

نصیحت (۱۲)

دانستن احکام شرعی مربوط به خانه

از جمله،

* نماز در خانه : سیدنا محمد ﷺ در این مورد میفرماید:

(خیر صلاة المرء في بية إلا الصلاة المكتوبة) (۱)

ترجمه: «بهترین نماز مرد آنست که در خانه اش اداء نماید،

بجز از فرائض»

پس بهتر آنست که نماز در مسجد اداء شود، الا در وقت

عذر و ضرورت شرعی .

حضرت محمد ﷺ میفرماید : (تطوع الرجل في بيته يزيد

على تطوعه عند الناس ، كفضل صلاة الرجل في جماعة على

صلاة وحده) (۲)

---

(۱) رواه أبو داود وهو في صحيح الجامع ۲۷۴۹

(۲) رواه ابن أبي شيبة أنظر صحيح الجامع ۲۹۵۳

ترجمه : « خواندن و اداء نمودن نماز نوافل مرد در خانه اش نسبت به خواندن و اداء نمودن در نزد مردم مانند برتری نماز جماعت بر نماز بدون جماعت میباشد » .

اما زنان هر قدر با سترو حجاب در خانه خود نماز بگذارند بهتر و خوب تر میباشد، چنانچه حضرت محمد ﷺ در این مورد میفرماید : (خیر صلاة النساء فی قعر بیوتهن)^(۱)

ترجمه : « بهترین و پر اجر ترین نماز زنان آن نمازی است که در بین خانه های خویش اداء نمایند »

* نباید امامت کرد در خانه دیگری و نباید نشست در مکان صاحب خانه إلا به اجازه اش :

حضرت محمد ﷺ فرموده است : (لایؤم الرجل فی سلطانه ، و لا یجلس علی تکرمته فی بینه الا باذنه)^(۲)

ترجمه : « مهمان برای صاحب منزل امامت نکند و نه هم بدون اجازه وی در جایگاه خاص و عزت او بنشیند . »

یعنی هیچ کس به امامت صاحب خانه در مکانیکه در ملکیت اوست پیش نشود و همچنان برای احدی اجازه نیست که

---

(۱) رواه الطبرانی ، انظر صحیح الجامع ۳۳۱۱

(۲) رواه الترمذی رقم ۲۷۷۲ وانظر الشرح فی تحفة الأحوذی ۵۶/۸

درمکان مخصوص صاحب خانه مانند فرش و تخت خواب... بدون اجازه وی بنشینند .

* اجازه داخل شدن : خداوند (جل جلاله) میفرماید :

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتَسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَزْكَّرُونَ . فَأَنْ لَمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا حَتَّى يَأْذَنَ لَكُمْ وَ إِنْ قِيلَ لَكُمْ ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَى لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴾ (النور : ۲۷-۲۸)

ترجمه : « ای مؤمنان داخل نه شوید در خانه هائیکه غیر خانه های شماست ، تا آنکه اجازه بگیرید و سلام کنید بر اهل آن ، این بهتر است برای شما ، شاید پند بپذیرید پس اگر نیافتید در آن کسی ، داخل نشوید در آن تا آنکه اجازه داده شود برای شما و اگر گفته شود برای شما که بازگردید ، پس بگردید این پاکیزه تر است برای شما والله به آنچه میکنید دانا تر است . »

وهمچنان میفرماید : ﴿ وَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا ﴾ البقرة (۱۸۹)

ترجمه : « ودر آئید درخانه ها از دروازه های آن »

* : جواز داخل شدن بدون اجازه درخانه هائیکه در آن هیچ

---

(۱) مراد از هیچ کسی فامیل مراد میباشد»

کس موجود نباشد در صورتیکه از شخص داخل شونده مفادی در آن باشد مانند مهمان خانه عمومی ، مسافر خانها ، هتل ها (۱) خداوند (جل جلاله) در این مورد میفرماید : ﴿ لیس علیکم جناح اُج تدخلوا بیوتاً غیر مسکونه فیها متاع لکم واللہ یعلم ما تبدون و ما تکتمون ﴾ النور : (۲۹)

ترجمه : « نیست بر شما هیچ گناهی در این که در آئید در خانه های غیر مسکونه که در آن متاع شماس و الله میداند آنچه آشکارا میکنید و آنچه پنهان میدارید »

* عدم حرج در خوردن از خانه های دوستان ، اقرباء و خانه هائیکه کلید آن با انسان میباشد ، بشرط اینکه صاحب خانه از آن کراهیت نداشته باشد .

خداوند قدوس لایزال ارشاد میفرماید :

﴿ لیس علیہ الإلعمہ جرح و لا علیہ الإلعمج جرح و لا علیہ المریض جرح و لا علیہ أنفسکم اُج تاكلوا من بیوتکم او بیوت آبائکم او بیوت أمهاتکم او بیوت إخوانکم او بیوت اخواتکم او بیوت اعمامکم او بیوت عممتکم او بیوت احوالکم او بیوت خالاتکم او ماملکتهم مفاطحه او صدیقکم لیس علیکم جناح اُج تاكلوا جمیعاً او اشئاناً ﴾ النور : (۶۱)

ترجمه : « نیست بر نابینا ، لنگ ، مریض تکلیف و نیست تکلیف بر نفسهای تان در اینکه بخورید از خانه های خود یا خانه های پدران خود ، یا خانه های مادران یا خانه های برادران خود ، یا خانه های خواهران خود ، یا خانه های عسرهای خود یا خانه های عمه های خود و یا خانه های ماما های خود ، یا خانه های خاله های خود یا از خانه بی که بر تصرف شماست کلید های آن، یا خانه دوست تان، نیست بر شما گناهی در اینکه بخورید یکجا (باهم) یا متفرق »

* امر نمودن اطفال و خدمتگار که بدون اجازه در اطاق استراحت

و خواب والدین در اوقات معین خواب و عادتی داخل نشوند :

یعنی قبل از نماز فجر، وقت قبلوله ، خواب بعد از ظهر و بعد از نماز خفتن از ترس اینکه مبدا چشمانش به چیزی بیفتد که مناسب حالش نباشد و اگر کدام چیز عارضی را در غیر این اوقات ممنوعه دید باز آن معاف است زیرا که آنها از جمله خادمین هستند ، آن خادمین که منع کردن شان مشکل تمام میشود .

و خداوند متعال میفرماید : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

لِيَسْتَأْذِنَكُمْ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ. وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ

من الظهيرة ومن بعد طلوع الحشاء ثلث عورات لكم .
ليس عليكم ولا عليهم جناح بعدهن طوافون عليكم
بعضكم على بعض كذلك يبين الله لكم الآيات والله
عليم حكيم ﴿ النور: (٥٨)

ترجمه: « ای مؤمنان باید اجازه خواهند از شما آنانکه مالک
ایشان است دستهای شما و آنانکه نرسیده اند به بلوغ از شما سه
بار، «یکبار» پس از نماز صبح و «یکبار» وقتی که می نهید
جامهای خود را نيمروز و «یکبار» بعد از نمازخفتن. این سه وقت
کشف عورت شماست (این وقت زمان خلوت شماست). بعد از
این اوقات نیست بر شما ونه برایشان هیچ حرج . بعد از این
اوقات طواف کنندگان بر شما، بعضی از شما، به بعضی دیگر شما.
همچنین روشن میسازد الله برای شما سخنان خود را والله به همه
چیز دانا و با حکمت است .

* حرام بودن نگرستن و نظر کردن در خانه های دیگران بدون
اجازه ایشان :

حضرت محمد ﷺ میفرماید : (من اطلع فی بیت قوم بغير
إذن ففقروا عينه فلا دية له ولا قصاص) (١)

---

(١) راوه أحد ، المستد ٢/٣٨٥ و هو فی صحیح الجامع ٦٠٤٦

ترجمه : « کسیکه بدون اجازه در خانه دیگران سر میکشد، اگر چشم آنها بکشند نه قصاص است بر وی و نه دیت لازم میشود »

***عدم جواز اخراج و خروج مطلقه رجعیه از خانه اش توأم با اعطاء نفقه اش تا زمان پوره شدن عدتش :**

خداوند (جل جلاله) میفرماید: ﴿ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِقُوهُنَّ أُحْذَرُوهُنَّ وَأَحْذَرُوا الْحُدُودَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تَخْرِجُوهُنَّ مِنْ بَيْتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبِينَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بِحَدِّكَ ذِكْرًا أَمْرًا ﴾ الطلاق: ۱

ترجمه : « ای پیغمبر چون طلاق دهید زنانرا پس طلاق دهید ایشانرا بر عدت ایشان و شمار کنید عدت را و بترسید از الله که رب شماست بیرون مکنید ایشانرا از خانهای ایشان و (باید) ایشان خارج نه شوند مگر که بعمل آرند کار بی حیایی آشکار را و این حد های مقرر کرده الله است و هر که تجاوز کند از حدود الله پس (بتحقیق) ظلم کرد بر خود، خبر ندارد (هیچ کس) شاید که الله پیدا کند بعد از این کار خوبی را »

* **جواز دوری کردن مرد از زن نافرمان در داخل خانه یا**

خارج خانه با در نظر داشت مصالح شرعی :

اما دلیل دوری و جدا کردن آن در خانه قول پروردگار عالمیان

است : « واهجروهن فی المصاحج » انسا (۳۴)

ترجمه : « جدا کنید ایشان را در خوابگاه » .

اما جدا کردن آنان در خارج خانه چنانچه حضرت محمد ﷺ

زنان خود را در خانه های شان جدا کرد و کناره گیری کرد از ایشان

در مشربه (سراچه) خانه زنان خود (۱) .

* شبگذاری نکند شخص تنها در خانه : (۲)

از حضرت ابن عمر (رضی الله تعالی عنهما) روایت شده است که :

(أن النبي ﷺ نهى عن الوحدة ، أن يبیت الرجل وحده أو یسافر

وحده) (۳)

ترجمه : « از حضرت ابن عمر «رضی الله تعالی عنهما» روایت شده

است که حضرت محمد ﷺ منع نموده از خوابیدن شخص در خانه به

تنهایی و مسافرت نمودنش به تنهایی » .

و این نهی بخاطری است که در تنهایی و سفر تنها مشکلاتی

---

(۱) رواه البخاری ، کتاب الطلاق باب فی الإیلاء .

(۲) در صورت عدم موجودیت رفیق و همراه باز میتواند که چراغ را روشن بگذارد .

(۳) رواه أحمد ، المستند ۱۹/۲

چون هجوم دشمن ، دزدان ، رهنان ، وامراض موجود است ، پس موجود بودن رفیق صالح و نیکو از جمله ضروریات بوده و طمع دشمنان و دزدان را از بین برده و در معالجه مرض به او کمک و همکاری می نماید . (۱)

* انسان در بالای بامیکه چهار دیواری ندارد نه باید خوابد تا آنکه نه اقتد از آن :

حضرت رسول الله ﷺ میفرماید : (من بات علی ظهر بیت لیس له حجار فقد برئت منه الذمة) (۲)

ترجمه : « کسیکه بالای بام بدون دیوار بخوابد ، مسؤلیت بدوش خود آن شخص است . »

بخاطر اینکه در بامی که چهار اطراف آن دیوار و حائل وجود نداشته باشد ، شاید انسان در خواب پهلو بزند و در عین پهلو زدن ، دیوار و حائلی وجود ندارد تا مانع سقوط و افتادن انسان بشود پس ممکن بیفتد و بمیرد ، پس در این حال هیچ کس بمرگ او مواخذه نمیگردد ، بلکه ذمه همه مردم بری میباشد . یا اینکه در اثر

---

(۱) أنظر الفتح الربانی ۶۴/۵

(۲) رواد أبو داود السنن رقم ۵۰۴۱ وهو فی صحیح الجامع ۶۱۱۳ و شرحه فی عون

المعبود ۲۸۴ / ۱۳

اهمال و کم توجهی به اسباب دنیوی خداوند حفظ و نگهداری خود را شامل حالش نسازد، زیراوی از اسباب کار نگرفته است .

* اگر پشک خانگی از ظرفی بنوشد ظرف نجس نمیشود : و نه

طعامیکه از آن پشک بخورد : (۱)

حضرت عبدالله بن ابی قتاده (رض) از پدرش روایت میکنند :

که برای پدرش آب وضوء آماده ساخته بود ، پس از آن آب پشک خانگی نوشید ، گفتند : یا باقتاده ! هر آئینه از آن پشک خانگی

نوشید ، پس گفت از حضرت رسول الله ﷺ شنیدم که میگفت :

(السنور من أهل البيت ، وأنه من الطوائف والطوائف

عليكم) (۲) وفي رواية : (إنها ليست بنجس ، إنها من الطوائف

والطوائف عليكم) (۳)

ترجمه : « پشک از اهل خانواده است ، و از جمله طوائف

کنندگان بر شما میباشد » و در روایت دیگر چنین آمده است : « که

پشک نجس نبوده ، بلکه از جمله طوائف کندگان بر شما میباشد »

---

(۱) فقهاء گویند : این حدیث مقید است بشرطیکه پیشک موش را نخورده باشد و اگر یقیناً موش را خورده باشد باز پسخورده آن حرام است .

(۲) رواه أحمد فی المستد ۳۰۹/۵ ۳۶۹۴

(۳) رواه أحد فی المستد ۳۰۹/۵ وهو فی صحیح الجامع ۲۴۳۷ .

نصیحت (۱۳)

اجتماعات و شوری ہا در منازل و خانہ

فرصت دادن برای اجتماعات و شوری ہا جهت مناقشہ در امور خانوادہ گی :

حضرت خداوند قدوس ولایزال در این مورد طی آیہ مبارکہ ارشاد میفرماید : ﴿وَأمرهم شورى بينهم﴾

ترجمہ : »

وقت فرصت مناسب برای افراد فامیل دادہ شود ، تا با ہمدیگر نشستہ و در مورد امور داخلی و خارجی کہ مربوط خانوادہ میشود صحبت و مناقشہ نمایند، این کار خود کمک ، همکاری ، تعاون و ہمدردی اعضای فامیل را یکدیگر را ثابت می نماید .

در این ہیچ شکی نیست کہ خداوند (جل جلالہ) امور خانوادہ را بردوش مرد گذاشتہ و او را مسؤل اولی تعیین کردہ و برایش صلاحیت فیصلہ رادادہ است ، ولی باوجود آن دادن فرصت برای

دیگران و خصوصاً وقتی که فرزندان بزرگ و بالغ میشوند برایشان فرصت دادن درین وقت تعلیم و تربیه میباشد ، بخاطر اینکه از یک طرف آنان برای حمل مسؤولیت های آینده تربیت می یابند و از طرفی هم مطمئن و با احساس بار می آیند .

از جمله اموری که مورد مناقشه قرارگیرد ممکن حج ، عمره در ماه مبارک رمضان ، سفر برای زیارت دوستان ، تفریح و تفرج میباح ، تنظیم و ترتیب محافل عروسی ، نکاح ، عقیقه اولاد ، کوچ کردن از یک خانه به خانه دیگر ، و ایجاد مشروعات خیریه مانند : شمردن فقراء قریه و تقدیم کمک ها برای شان ، مناقشه وضعیت خانواده و مشکلات اقارب و چگونگی مساهمه در حل آن را میتوان نام برد .

در این مقام لازمی می دانم که به یک نوع مجلسی که خیلی مهم است اشاره نمایم که همانا جلسات صریحانه و بی پرده است که بین ابوبین و اولاد دائر میشود . برای فرزندان بالغ اعم از پسر و دختر ، مشکلاتی پیش می آید که حل آن جز در جلسات انفرادی بین والدین و اولاد ممکن نمیشود . در این جلسات پدر یا پسر تنها نشسته و در حل مسائل متعلق به مشکلات جوانی ، سن مراقب و احکام بالغیت با او همکاری نماید .

وهمچنان مادر با دختر خود تنها نشسته احکام شرعی را که به آن احتیاج دارد برایش تلقین و او را در حل مسائل متعلق به این سن همکاری نماید .

پدر و مادر باید سخن را به این عبارت شروع نمایند : (عند ما كنت فی مثل سنك .) یعنی (زمانیکه به سن و عمر تو بودم...) تا بخوبی مورد قبول واقع شود ، و اگر چنین جلسات و تصریحات بین ابوین و اولاد دائر نشود ، لاجرم اولاد همنشین های بد را برای حل مشاکل شان برمی گزینند که سبب شربزرگی خواهد شد .

نصیحت (۱۴)

عدم اظهار اختلافات فامیلی

در نزد اولاد

بندرت و به اندک جماعتی را پیدا خواهیم کرد که در يك خانه زندگی نمایند ، مگر جنجال و خصوماتی میان شان وجود نداشته باشد. در حالیکه صلح بهترو رجوع به حق از فضائل است. مگر آنچه وحدت و همبستگی خانه را متزلزل و سلامتی خانواده را متضرر میسازد همانا تبارز بر خورد ها و اختلافات در میان افراد خانواده میباشد که در نتیجه خانواده به دو یا زیاده تر از دو گروه تقسیم شده و اجتماع شان پراکنده میگردد که اضرار روانی و ظرناکی را برای اطفال خورد سال بیار می آورد .

وضعیت خانواده یی قابل تامل است که پدر برای طفل میگوید : با مادرت سخن مگو و مادر میگوید : با پدرت سخن نزن ! طفل در این خانواده مبتلا به دوگانگی و اختلال روانی شده و همه آنها در بدبختی بسر می برند، پس باید به سه کار اقدام جدی نمود :

۱- حتی المثلور کوشش شود که هیچ گونه اختلاقی در فامیل واقع نگردد.

۲- اگر خدای ناخواسته کدام اختلاقی بروز نمود چندان اهمیت به آن داده نشود، بلکه در صدد محو و خنثی نمودن آن سعی و کوشش به خرج داده شود.

۳- همیشه از خداوند متعال استدعا بداریم که در میان دل‌های ما الفت و دوستی و مهربانی را بیندازد (یعنی دائم دست بدعا باشیم و این بهتر ذریعه و وسیله می‌باشد.)

نصیحت (۱۵)

استقبال نکردن از کسیکه به دیانتش

اطمینان نداشته باشی

حضرت رسول الله ﷺ میفرماید : (ومثل جلس السوء كمثل صاحب الكبر) (۱) وفي رواية البخاری : (وكبر الحداد يحرق بيتك أو ثوبك أو تجد منه ريحاً خبيثة) (۲)

ترجمه : «نشستن با عناصر بد اخلاق و بد کردار حیثیت کوره آهنگری را دارا میباشد ، امام بخاری روایت میکند کوره آهنگری با خانه ولباست را می سوزاند ویا از آن بوی کثیف وخیث به مشامت میرسد.

به خدا سوگند که میسوزاند خانه ات را به انواع فساد وفساد کاری ، و دخول مفسدین ومشبوهین در خانه عداوت و دشمنی ها را بمیان آورده وسبب جدال زن وشوهر میگردد.

---

(۱) قطعة من رواية أبي داود (۴۸۲۹)

(۲) رواه البخاری النسخ ۴/۳۲۳

خداوند کسی را که زن را در مقابل شوهرش فریب داده و تحریک کند و شوهر را بر زنش بدگمان سازد و سبب دشمنی بین پدر و پسر میشود ، لعنت کرده است اسباب اصلی دزدی ها در خانه ، و گذاشتن جادو در آن و فساد اخلاقی ، چیزی جز داخل کردن افراد بی دین و نا اهل به خانه نمی باشد . بناءً باید به اینگونه افراد اعم از زن و مرد ، اجازه دخول داده نشود ، اگر چه همسایگان و دوستان هم باشند . بعض مردم در مقابل این گونه افراد سکوت نموده و تحت فشار شرم و حیاء قرار گرفته با وجود اینکه میدانند که از جمله مفسدین است ، برای شان اجازه بلذال تاخواسته میدهند که وارد خانه شوند در حالیکه این کار بکلی غلط است .

البته زن قسمت عظیم از مسؤلیت را بردوش دارد و حضرت رسول الله ﷺ فرموده : (یا أيها الناس ای یوم أحرم ؟ ای یوم أحرم ؟ ای یوم أحرم ؟ قالوا : یوم الحج الاکبر ،) ثم قال علیه السلام فی ثنایا خطبته الجامعه فی ذلک الیوم : (فاما حقکم علی نسائکم فلا یوطئن فرشکم من تکرهون ولا یأذن فی بیوتکم لمن تکرهون) (۱)

ترجمه : « رسول الله ﷺ پرسیدند : (کدام روز حرامترین روزهاست ؟ کدام روز حرامترین روزهاست ؟ کدام روز حرامترین روزهاست ؟ کدام روز حرامترین روزهاست ؟ کدام روز حرامترین روزهاست ؟ کدام روز حرامترین روزهاست ؟ کدام روز حرامترین روزهاست ؟)

(۱) رواه الترمذی (۱۱۶۳) و غیره عن عمرو بن الأحرص وهو فی صحیح الجامع ۷۸۸۰

روزهاست ؟ گفتند : روز حج اکبر. بعداً حضرت ﷺ در خطبه دوم خود در همین روز فرمودند: « اما حق شما بر زنان تان این است که فرش شما را زیر پای کسیکه او را بد می بینید نیا تاندازند و برای کسیکه او را بد می بینید اجازه داخل شدن را به خانه ندهند .

پس ای زن مسلمان هیچ گاهی آزرده تشوی و قتیکه شوهرت و یا پدرت یکی از همسایگان را از داخل شدن منع میکند ، زیرا میداند که داخل شدن او سبب فساد و خرابی خانه میگردد و زمانیکه به مقارنه و مقایسه بین شوهر او و شوهر خود می پردازی ، باید هوشیار و زیرک باشی و مبادا که به نادانی شوهرت را به اموری مکلف نمائی که قدرت و توان آنرا نداشته باشد و اگر دیدی که کسی از دوستان شوهرت او را به منکر می کشاند، بر تو واجب و لازم است که شوهرت را نصیحت نمائی .

* هدیه : کوشش کن به قدر توانائی در خانه باشی :

موجودیت ولی الامر و رئیس قامیل در خانه بسیار سودمند بوده تمام کار و بار و امورات مربوط منزل درست و صحیح و بدون کم و کاست اجراء میشود . همچنان مراقبت و متابعت و اشراف او در رابطه به تعلیم و تربیه و اصلاح احوال اهل بیت رول بسیار مهم و عمده را بازی میکند .

اصل عمده نزد عده بی از مردم اینست که انسان باید

درخارج ازخانه باشد واگرمکانی برای رفتن نیافت باز بخانه خودبرگردد. البته این اساس وقاعده خطاء ونادرستی میباشد اگر خروج از خانه بخاطر اطاعت باشد ، باید موازنه بین خانه و بیرون را حفظ کرد. واگر خارج رفتن از خانه ، گناه و ضیاع وقت ومشغول شدن بی فائده به دنیا باشد ، باید آنرا تخفیف داده ، ملاقات های بی فائده را قطع کرد . بدترین قوم آنست که اهل وعیال خویش را گذاشته ودرعیاشی وبی بند و باری شب ها را صبح میکنند .

نمی پذیریم که امت مسلمه دنباله رو راه وروش دشمنان خداوند (جل جلاله) گردند واین قضیه ایست که در آن برای مسلمانان صدها عبرت نهفته است .

درنشریه ماسونی (المشرق الاعظم) که درسال ۱۹۲۳ در فرانسه نشر شده میخوانیم که : «هدف ازجدائی فرد با خانواده اش اینست که اخلاق را از اساس وبنیاد آن ویران نمائیم ، زیرا تمایلات حیوانی بر آن اصرار دارد که روابط را با خانواده قطع نموده وبه امور محرمه نزدیک شود ، بخاطر اینکه ساعت تیری در قهوه خانه ها را برتحمیل مسولیت خانواده گی اهمیت می دهد .

نصیحت (۱۶)

دقت نمودن در احوال اهل بیت

* رفقا و دوستان فرزندان کیست ؟

* آیا قبلاً با ایشان ملاقات نموده یا معرفت داشتی ؟

* فرزندان در اثر اختلاط با دوستان شان در خارج از

خانواده چه با خود آورده اند ؟

* درخانه های الماری، بکس ها و زیر بالشت وپشتی وفرش

شان و در زیر تخت خواب شان چه نوع اشیا بدست میآید ؟

* دخترت همراه چه کسی و به کجا میرود ؟

بعضی پدرها نمیدانند که در اختیار فرزندان شان عکس های

بد و نامشروع و قلم های برهنه و احياناً مخدرات موجود است .

* برخی هم اطلاعی ندارند دختر شان همراه باخادمه به

بازار میرود و از وی (خادمه) میخواهد که همراه با موتروان

(دربور) منتظر باشد و خود را به موعدی معین که همراه یکی از

شیاطین گذاشته است برساند. یا دیگری جهت تدخین و سگرت کشیدن نزد دوست و رفیق بد و شریرش رفته با وی ساعت تیری میکند .

کسانیکه به چنین صفت اولاد خود را آزاد میگذرانند ، هرگز در مشهد یوم بزرگ نجات نخواهند یافت و از احوال روز قیامت هرگز فرار کرده نمیتوانند (إن الله سائل كل راع عما استرعاه أحفظه أم ضيعه حتى يسأل الرجل عن أهل بيته) (۱)

ترجمه : «هرآئینه خداوند متعال تحت سوال و باز پرس قرار میدهد هر راعی و چوپان را از رعیت و رومه اش که آیا حفاظت و نگهبانی نموده و یا آنرا ضایع کرده است ، تا اینکه سوال میکند مرد را از اهل و عیال خانه اش .»

* مگر اینجا نقاط مهمی وجود دارد :

- ۱ - لازمست که مراقبت خفی و سری صورت بگیرد.
- ۲ - نه برای وضع قیودات و ترسانیدن .
- ۳ - لازم است اولاد احساس نکنند که پدر و مادر بر وی اعتماد ندارند

---

(۱) حسن ، رواه النسائی فی عشرة النساء (رقم ۲۹۲) وابن حبان عن أنس وهو فی صحیح الجامع ۱۷۷۵ - السلسلة الصحيحة ۱۶۳۶ .

۴ - در ایراد نصایح و با مجازات و عتاب نمودن باید عمر و قدرت ادراک اولاد و درجه خطایش را در نظر بگیریم.

۵ - از تدقیق و مراقبت منفی و مراقبت همه حرکات و سکنات خود داری نمایم .

* يك نفر برایم حکایت نمود که در نزد یکی از پدران کمپیوتری وجود داشت و در آن تمام خطاها و اشتباهات فرزندان خود را با تاریخ و تفصیل نوشته و ثبت می نمود . و قتیکه کدام جنجال از آنان صورت میگرفت، فوراً وی را طلب نموده و صفحه کمپیوتر را باز نموده و خطاء ماضی و حال را برایش نشان میداد .

* - تعلیق ! - ما نه در شرکتی هستیم و نه پدر فرشتهء مؤکل به نوشتن سیآت میباشد، پس پدر باید در اصول تربیه اسلامی خوب مطالعه نماید.

* - بالمقابل اشخاصی را نیز می شناسیم که در امور فرزندان خود هرگز مداخله نکرده و چنین استدلال میکنند که پسر هرگز به بدی گناه و قباحت خطایی نمی برد تا آنکه در گناه واقع شده و خود خطای خود را کشف نماید . البته این اعتقاد منحرف را کسانی مطرح میکنند که در دامان فلسفه و طرز تفکر غریبها پرورش یافته و معتقد به آزادی کامل و مطلق می باشند.

دیگری از ترس اینکه به گمان خودش مبادا فرزندش نسبت به او به نظر نفرت نگاه کند ، بناءً زمام فرزند خود را رها میکند و با این گمان باطل میکوشد رضا ودوستی او را کسب نماید .

عده دیگری به بهانه اینکه پدران شان در گذشته با ایشان از شدت کار گرفته بودند ، باید ایشان در مقابل پسران خود عکس آنرا انجام دهند ، لهذا پسران خود را آزاد می گذارند . در بعضی ها سفاهت و سفلگی به درجه بی می رسد که میگویند : پسران و دختران را آزاد بگذارید تا از جوانی خود بهره گیرند .

آیا اینگونه افراد فکر نه می کنند که فرزندان ایشان در روز قیامت گریبان ایشان را خواهند گرفت و خواهند گفت که چرا ما را در معصیت و گناه ترك کردید ؟

نصیحت (۱۷)

اهتمام در مورد اطفال در خانه

در این زمینه بسیار موارد موجود است از جمله :

* - تحفیظ قرآن کریم و قصه های اسلامی :

هیچ چیز زیباتر از این نمی باشد که پدری فرزندان خود را جمع نموده و برای شان قرآن کریم را همراه با شرح بسیط قرائت کند و اگر اطفال آنرا حفظ می نمایند، جائزه اعطاء نماید .

در بعضی جاها اطفال سوره کهف را در اثر کثرت تلاوت پدر در روزهای جمعه حفظ کرده اند. علاوه بر این فرزندان باید اصول عقیده اسلامی را بیاموزاند ، مانند این کلمه که در حدیث شریف وارد شده است : (احفظ الله يحفظك) او امر الهی را بجا کن ، خداوند قادر و توانا حفظت میکند) .

آداب و اذکار شرعی مانند اذکار خوردن ، نوشیدن ، خوابیدن ، عطسه زدن ، سلام دادن و اجازه خواستن را برای شان تعلیم دهد. و درین باب بیان داستان ها و قصص اسلامی تاثیر قوی در

تربیت طفل خواهد داشت. از جمله میتوان از داستان سیدنا و نبینا نوح (علیه السلام) و طوفان وی ، داستان سیدنا ابراهیم (علیه السلام) و افکندنش در آتش و شکستن اصنام و بت ها. قصه موسی (علیه السلام) و نجات یافتنش از فرعون و غرق شدن فرعون .

داستان یونس (علیه السلام) در بطن ماهی ، مختصر داستان یوسف (علیه السلام) سیرت محمد ﷺ مانند: بعثت، هجرت و غزوات بدر، خندق و امثالهم و حکایت پیامبر (علیه السلام) با مردی که شتر خود را تعذیب ویر او مشقات را تحمیل میکرد. نام بردن داستان صالحین مانند داستان عمر بن الخطاب (رضی الله عنه) با زن و اطفال گرسنه بی که درخیمه بی سکونت داشتند. داستان اصحاب اخدود و داستان اصحاب باغهاییکه در سوره (ن) ذکر شده است. داستان اصحاب غار و غیره داستانهاییکه بقدر کافی موجود است، برای اطفال خالی از فائده نمی باشد که بصورت مختصر و جالب همراه با تعلیمات و تاملات بیان شود ، تا فرزندان را از داستان های مخالف عقیده و مملو از خرافات و قصه های وحشتناک که حس واقعبینی شان را به فساد می کشاند و خوف و جبن را در آنان بوجود می آورد برحذرگرداند .

* جلوگیری از خروج اطفال با افراد بد اخلاق ویی ادب :

بخاطریکه بعد از رجوع و بازگشت از مدرسه، فرزندان اخلاق و الفاظ زشت وید را به خانه انتقال ندهند ، لازم است از اقارب و همسایگان فرزندان صالح و نیکو را انتخاب کرده و از ایشان تقاضا نمائیم که بخانه آمده و با اطفال ساعت تیری کنند .

* - به بازی و ساعت تیری مناسب و ملایم اطفال توجه

صورت گیرد : باید اطاق مخصوص و یا محل خاصی برای اطفال تهیه گردد که در آن به ساعت تیری پرداخته و اسباب خود را مرتب نمایند و این وسایل بازی باید از امور محرمه شرعی مانند : آلات موسیقی ، صلیب و نرد (شطرنج) منزه و پاک باشد . بهتر آن خواهد بود که برای نوجوانان و وسایل کار ، مانند آلات نجاری ، سامان و آلات برقی و تخنیک و غیره مهیا گردد .

و بازی های جاتز کمپیوتر را نیز میتوان شامل ساخت . ولی باید متوجه بود کست های کمپیوتری که از طرف بعضی مؤسسات ساخته میشود و در آن تصاویر زنان بشکل عربان در پرده کمپیوتر ظاهر میگردد به شدت از این نوع کست ها خوداری صورت گیرد حتی از بعضی ماهرین کمپیوتر شنیده ام که یکی از بازی های کمپیوتر که بشکل قمار میباشد به ترتیبی است که بازی کنان از

چهار دوشیزه یی که در پرده ظاهر میگردد، یکی از آن چهار را انتخاب و باقی طرف دوم را تمثیل میکنند و اگر در این بازی پیروز شد تصویر آن دختر در بدترین صورت و شکل آن ظاهر شده بطور جائزه از کمپیوتر خارج میگردد .

* جدا کردن بستر خواب پسر و دختر : این کار از تفاوت های اساسی بعضی خانه های دیندار و نیز کسانی که به این اهتمام ندارند ، میباشد .

* مزاح و ملاطفه نمودن : حضرت محمد ﷺ همراهی اطفال بازی کرده و دست ترحم بر سرشان می کشیدند. درصدا کردن شان ملاطفت و نرمی نموده و اولین میوه را برای خورد ترشان میداد و احياناً کودک را باخود میبردند که ذیلاً خوش طبعی و ملاحظت ایشانرا ﷺ باحسن و حسین به طور مثال نقل می نمائیم:

از ابوهیره (رضی الله عنه) روایت شده است :

(كان رسول الله ﷺ ليدلع لسانه للحسن بن علي فبيري الصبي حمرة لسانه فيبهش له) (۱)

ترجمه : « پیامبر (علیه السلام) زبان خود را بطرف حسن بن علی بیرون میکشیدند و چون طفل سرخی آنرا میدید خوش شده

---

(۱) رواه أبو الشيخ في أخلاق النبي ص وأدابه . أنظر السلسلة الصحيحة رقم ۷۰

و بطرف آن می دوید» .

وهكذا از یعلی بن مره روایت شده است که : یکی از روزها به مهمانی دعوت شده بودیم ، همراه بانبی کریم ﷺ بیرون آمدیم تا به آن خانه رفته ومهمانی را صرف نماییم . ناگاه دیدیم که حضرت حسین در راه بازی وساعت تیری میکند ، پس رسول ﷺ سریعتر از همه رفته ودست خود را بطرفش دراز کرد ، پسرک این طرف وآن طرف می دوید ونبی کریم ﷺ او را بخنده می آورد تا اینکه ویرا گرفت ویک دست را در زیر زنج ودست دیگر خود را روی سروی گذاشته واو را بوسید(۱).

واین موضوع طویلی است که امید است فرصت دست دهد تا رساله مستقلی در این باب تالیف گردد . (إِنْ شَاءَ اللَّهُ)

---

(۱) رواه البخاری فی الأدب المفرد رقم ۲۶۴ وهو فی صحیح ابن ماجه / ۲۹ .

نصیحت (۱۸)

قاطعیت در تنظیم اوقات خواب ووظایف

حال واحوال بعضی خانه ها حال فنادق وهوتلها را دارا میباشد که ساکنین آن کمتر یگدیگر را می شناسند و کمتر باهم ملاقی میشوند. بعضی فرزندان هر وقتی بخواهند غذا می خورند وهرگاهی که بخواهند میخوابند که این کار سبب بیدار خوابی ها و ضیاع وقت میگردد. يك طعام را بالای طعام دیگر صرف کردن باعث بی نظمی شده، واسطه انفکاک روابط فامیلی واستهلاك افراد وعدم انضباط در نفوس میشود .

البته کسانیکه عذر دارند از این قاعده خارج اند ، مانند : طلاب مکاتب که اوقات خروج شان از مدرسه ودانشگاه متفاوت است. موظفین، عمال ، صاحبان دکاکین وغیره ولی این حالت شامل تمام مردم نه بوده وهمه تحت این قاعده نمی آیند .

چقدر شیرین وپرکیف است که همه اعضاي خانواده گردیک دسترخوان جمع شده ودریک وقت طعام صرف نمایند وبا استفاده از وقت به شناخت احوال یکدیگر ومناقشات مفید پردازند.

پس بر رئیس ومربی فامیل است که هوشیارانه مواعید رجوع به منزل و اجازه وقت خارج شدن را مخصوصاً برای اطفالیکه بیم انحراف شان میرود تعیین کند .

نصیحت (۱۹)

برنامه عمل زن خارج منزل

شریعت اسلامی طوری عیار شده است که بعضی از آن بعض دیگر را تکمیل میسازد ، چنانچه زن را امر نموده که ﴿وقرن فی بیوتکن﴾ در خانه خود مستقر باشید ، پس کسی دیگر را مقرر نموده که وجوباً برایش نفقه دهی نماید ، مانند پدرشوهر . اصل آنست که زن نباید خارج منزل کار کند ، مگر در وقت ضرورت ، چنانچه حضرت موسی (علیه السلام) دو دختر مرد صالح شعیب (علیه السلام) را در وقت آب دادن گوسفندان شان به حالت انتظار کشیدن آب ، دیدو پرسید : ﴿ما یریدن منکم ان ینسقن حتی یرجعوا الی ربنا و ابونا شیخ کبیر﴾ .

چیست حال شما دو تن ؟ گفتند : آب نمی نوشانیم تا آنکه بازگردانند شبانان (مواشی خود را) و پدرها پیروکلان سال است . پس آندو معذور خوانده شده اند ، بخاطر اینکه گوسفندان خود را آب میدادند ، و ولی الامر و رئیس فایل شان توان و قدرت

آب دادن را نداشت ، بخاطر بزرگی سن و پیر مردی. فلهاذا
زمانیکه فرصت دست داد میکوشیدند که از کار کردن خارج منزل
رهایی یابند ، ﴿ قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبْتِ اسْتَأْجِرْهُ إِخْوَانِي خَيْرٌ مِنْ
اسْتَأْجِرْتِ الْقَوِيَّ الْأَمِينِ ﴾

ترجمه: «گفت یکی از آندو : ای پدرمن! نوکر بگیر او را
هرآئینه بهترین کسیکه نوکر بگیری آنست که باقوت امین باشد». .
پس از عبارات فوق چنین برآمد که زن به رضاء و رغبت خود
میخواهد بخانه برگردد و خود را از پستی و حقارت و اذیتى که
احیاناً در کار خارج منزل و خانه برایش ایجاد میگردد ، حمایت کند.
وقتیکه کفارد در عصر حاضر وبعد از جنگ دوم جهانی به کار
نمودن زنان در خارج منزل ضرورت پیدا کردند تا در عوض مردان
ازاعاده و اعمار مجدد و جبران نمودن آنچه در جنگ خراب و ویران
شده از آنها کار بگیرند و پلان یهودی که جهت تخریب و افساد
اجتماع طرح شده بود پیاده گردید و تحت عنوان آزادی زن و
کسب حقوق آن به فعالیت های تخریبی کار نمودند ، مسئله خروج
زن برای کار رهمه گیر شد.

علی الرغم دوافعی که در رنزد ما موجود است در نزد ایشان
وجود ندارد ، و مرد مسلمان به هر وسیله ممکنه از حریم خود حمایت

کرده و برایش نفقه کسب میکند ، مگر جریان آزادی زن خیلی تند شده و موضوع بجائی رسیده است که از آنان میخواهند از خانه خارج شده وظایفی را در بیرون بدوش بگیرند تا شهادتنامه ایکه گرفته اند به هدر و بیهوده نرود!!

درحالیکه جوامع اسلامی بدین اندازه وسیع احتیاج به کارکردن زن درخارج خانه ندارد و بهترین دلیل برین مدعا وجود مردان بیکار است. درحالیکه هر روز مجال تازه ئی برای زنان باز میگردد ، اما اینکه میگوئیم : « به این اندازه وسیع » مراد ما اینست که احياناً به عمل و کار نمودن زنان در بعضی موارد ضرورت پیدا میشود ، مانند تعلیم و تربیه و طبابت ولی مشروط به اینکه مطابق اصول و برنامه شرعی باشد .

ولی این مقدمه را جهت این ملحوظ پیشکش نمودیم که ماملاحظه نموده ایم بعضی زنان بدون حاجت شرعی و احياناً به معاش ناچیز در خارج منزل کار میکنند ، زیرا متمایلند به هر ترتیبی که باشد ولو حاجت و ضرورت هم نه باشد ، باید خارج شوند و در همین وقت است که فتنه و فساد بزرگ برپا میشود .

ازتفاوت های اساسی بین منبع اسلامی و منبع علمانی در رابطه با کار کردن زنان اینست که در منبع اسلامی ﴿ وَقَرْنَ فِيهِنَّ ﴾

بیوتکن ﴿ اصل میباشد و خارج شدن برای حاجت پذیرفته شده :

(اذن لکن أن تخرجن فی حوائجکن) .

اما در منبع علمانی اصل آنست که زن در هر حالت خارج

شده میتواند. با در نظر داشت عدل و انصاف باید بگوییم : شاید

بعضی زنان به خارج رفتن از منازل شان ضرورت داشته

باشند، زیرا بعد از وفات شوهران حیثیت رئیسه فامیل را

پیدا میکنند، یا اینکه پدران کلان سال شده و توان و قدرت بیرون

رفتن را از دست میدهند و امثال اینها .

وحتی در بعض شهرها در نتیجه عدم قیام جامعه به اساسات

اسلامی ، زن مجبور میشود که جهت خریداری و اکمال حاجات

و ضروریات خانه خود ، خارج خانه کار کرده و ضروریات خانه

خویش را پوره کند ، وحتی هیچ مردی خواستگار و طلبکار

نمیشود مگر زنی را که وظیفه داشته باشد و احیانا این شرط را در

عقد نکاح نیز ذکر میکنند

خلاصه مطلب : می باید کار و عمل زن صرف بخاطر دعوت

إلی الله و تعلیم و تربیه اسلامی و حاجتمندی بیحد بوده باشد.

• جهات منفی کارکردن زن خارج خانه :

* الف : بوقوع پیوستن انواع منکرات شرعی مانند: اختلاط بامردان و معرفت حاصل نمودن و تنها شدن بانامحرم ، وتعطر و عطر زدن و نشان دادن زینت برای اجانب و نامحرم که بالاخره در فحشاء می افتند.

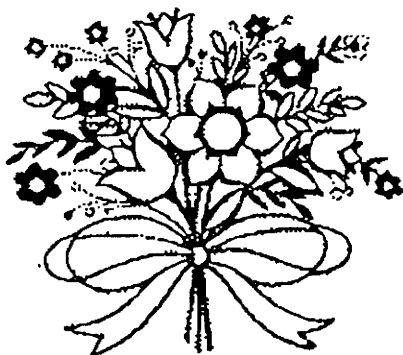
* ب : عدم اعطاء حق شوهر و اهمال در امور تدبیر منزل و اولاد در حالیکه این موضوع هدف اصلی مابوده و می باشد.

* ج : نقصان : معنی حقیقی و عدم احترام به قوامیت مرد در نزد زن پیدا میشود و با خود تصور میکند که اگر زنی شهادت نامه یی مانند شهادت نامه شوهرش و یا بلندتر از آن (این در ذات خود هیچ گونه عیبی نبوده) و معاشی برابر معاش شوهرش و یا زیادتر از آن داشته باشد ، آیا این زن به شکل کافی احساس میکند به شوهرش احتیاج دارد ؟ و به صورت کامل از وی اطاعت خواهد کرد ؟

یا اینکه آیا احساس استغنائی او از شوهرش سبب ویران شدن اساس و بنیاد خانواده نه میشود ؟ مگر آنرا که خداوند (جل جلاله) در موردش اراده خیر کرده است.

* مشکلات جسمانی و فشار های روانی و عصبی مناسب طبیعت زن نیست .

بعد از بررسی مختصر بخاطر مصالح وعدم فساد کار کردن زن در خانه : لازم است با ترس از خداوند (جل جلاله) مسأله رابه میزان شریعت سنجش نموده و حالاتی را که در آن خارج شدن جائز است از حالاتی که جائز نیست فرق گذاریم و نباید مال و متاع دنیا ما را از دیدن راه حق کور سازد. زن باید از شوهر خورد رضامندانه اطاعت کرده بخاطر مصلحت خود و خانه خود کار را ترك کند و همچنان بر شوهر لازم است که از اتخاذ اجراءات انتقام جویانه پرهیز کرده و مال زوجه خود را بغیر حق نخورد .

نصیحت (۲۰)

حفظ اسرار منازل

واین مشتمل بر اموراتی است :

- ۱ - عدم نشر اسرار همخوابی و همبستری .
- ۲ - عدم ظاهر کردن اختلافات زوج و زوجه در بین دیگران .
- ۳ - عدم اظهار خصوصیتی که در ظاهر نمودن آن ضرری متوجه خانواده ویا یکی از افراد آن گردد .

* امادلیل تحریم مسأله اولی اینست که رسول الله ﷺ

میفرماید : (إن من شرالناس عندالله منزلة يوم القيامة الرجل يفضى الى امرأته وتفضى إليه ثم ينشر سرها) (۱)

ترجمه : «هرآیینه بدترین مردم ، در نزد خداوند (جل جلاله) درروز قیامت شخص است که به زن خود نزدیک شده وزش به او نزدیک شود وبعداً سر آنرا افشاء کند»

معنی (یفضی) (نزدیک شدن) است که با او همبستری

---

(۱) رواه مسلم ۱۵۷/۴

و مجامعت میکند ؛ چنانچه خداوند (جل جلاله) میفرماید : ﴿ وَقَدْ أَقْبَضَهُ بِحُضْنِكُمْ إِلَيْهِ بِحُضْنٍ ﴾ .

همچنان از ادله تحریم این موضوع حدیث اسماء بنت یزید میباشد که در حضور رسول الله ﷺ بودند و زنان و مردان دیگر نیز حضور داشتند ، پیامبر (علیه السلام) فرمودند : (العل رجلأ يقول ما يفعل بأهله ، ولعل امرأة تخبر بما فعلت مع زوجها)

ترجمه : « شاید مردی میگوید آنچه را بازنش انجام میدهد و یا زنی میگوید آنچه را با شوهرش کرده است ؟ »

همه ساکت شدند ، و اسماء گفت : قسم به خداوند (جل جلاله) که زنان و مردان این کار را میکنند ؟ پس رسول کریم فرمودند : (فلا تفعلوا فإنما ذلك مثل الشيطان لقي شيطانة في طريق فغشيتها والناس ينظرون) (۱)

ترجمه : « پس چنین مکنید زیرا این کارمانند عمل شیطانی است که زن شیطانی را در راه ملاقی میشود ، او را به آغوش کشیده و وطنی میکند در حالیکه مردم می بینند »

در روایت ابوداود چنین آمده است : (هل منكم الرجل اذا اتى

---

(۱) راوه الإمام أحمد ۶ / ۴۵۷ . هو مخرج في آداب الزناك للکلبانی ص ۱۴۴ ط المكتبة الإسلامية سنة ۱۴۰۹ هـ .

أهله فأغلق عليه بابه و القى عليه سترة و استتر بسترالله؟
قالوا : نعم ، قال : ثم يجلس بعد ذلك فيقول فعلت كذا ،
فعلت كذا (١)

ترجمه : « آیا از شما شخصی است و قتیکه همراه اهل خود
اراده ، جناع نماید ، پس دروازه را بالای خود بسته کند و بالای
خود چیزی را اندازد و پرده کند و طلب پرده از خدا نماید ، گفتند :
بلی . فرمود : بعد ازین باز در مکانی نشسته و بگوید که من
چنین وچنان کاری را انجام دادم ، پس همه خاموش شدند ،
بازطرف زنان رو گشتانده و پرسیدند : آیا یکی از شما چنین
میگوید؟ پس همه خاموش شدند ، یکی از دوشیزگان تکان خورده
و در زانو شد و خود را بطرف نبی کریم ﷺ نمایان ساخت تا ویرا
ببیند و سخنانش را بشنود ، آنگاه گفت : یا رسول الله ! هرآئینه
مردان چنین قصه میکنند ، باز زنان خواهی ناخواهی این چنین
میگویند . پس نبی کریم ﷺ فرمود : (هل تدرون ما مثل ذلك ؟ انما
مثل ذلك مثل شیطانة لقيت شيطانا في السكة ، فقضى حاجته
والتاس ينظرون إليه) (٢)

(١) رواه ابو داود .

(٢) سنن أبي داود ٦٢٧/٢ . وهو في صحيح الجامع ٧٠٣٧ .

ترجمه : « میدانید این مثال کیست ؟ این مانند شیطان ماده است که شیطان نر آنرا میگیرد و حاجتش را رفع میسازد در حالیکه مردم بطرف شان مینگرند »

امام مسئله دوم : و آن عبارت از کردن خلائق زنا شوهری خارج محیط میباشد . این مسئله احياناً سبب پیچیده شدن قضیه شده و دخالت اطراف خارجی اختلافات بین زوجین را غالباً زیاد و دشوارتر میسازد ، و موضوع بین دو شخص که از همه باهم قریب اند بوسیله اشخاص بیرونی افشا می شود . این کار زمانی مطلوب است که هر دو در حل اختلافات شان قادر نباشند ، آنگاه مطابق فرمان الهی عمل می نمائیم : « فابحثوا حکما من أهله و حکما من أهلهما إِنْ یریذا اصلاحاً یوفق الله بینهما » انسا (۳۵)

ترجمه : « بس بفرستید منصفی از اقارب مرد و منصفی از اقارب زن اگر بخواهند این دو منصف اصلاح را البته موافقت کند خدا بین زوجین هر آئینه خدا است دانای باخبر »

امر سوم : و آن رسانیدن ضرر به خانه و یا یکی از افراد به سبب افشای خصوصیات آن میباشد که طبعاً جواز ندارد ، زیرا محمد ﷺ میفرماید : (لا ضرر ولا ضرار) .

و مثال این در تفسیر قول الله تبارک و تعالی وارد است که

میفرماید : ﴿ ضرب الله مثلا للذین یكفروا امرأة نوح وامرأة لوط

هکانتا تحت عبیدین من عبادنا صالحین فخانتاهما ﴾ التحريم / ۱۰

ترجمه : « بیان کرد الله يك مثل برای کافران زن نوح را و

زن لوط را بودند زیر نکاح دو بنده از بندگان صالح ما پس خیانت کردند آندو زن به آن دو بنده ».

ابن کثیر در تفسیر این آیه، کریمه می نویسد : (همسر سیدنا

نوح (علیه السلام) اسرار نوح (علیه السلام) را کشف میکرد و اگر کسی به

نوح (علیه السلام) ایمان می آورد جبار به قوم نوح را خبر می داد .

امازن لوط (علیه السلام) وقتیکه لوط (علیه السلام) کسی را دعوت

و مهمان میکرد ، زن لوط (علیه السلام) فوراً یکی از مفسدین اهل

مدینه را که به عمل بدو زشت مشهور بود، احوال میداد تا اینکه

بباید و این عمل زشت و ناروا را با او انجام دهد .

اعوذ بالله من ذلك الامر الخبيث .

اخلاقیات در خانه ها:

نصیحت (۲۱)

اخلاقیات در خانه

واشاعت نرمی و خلق خوش

از حضرت عائشه صدیقه (رض) روایت است که میگوید :

سیدنا حضرت محمد ﷺ فرمود : (إذا أراد الله عزوجل

بأهل بیت خيراً أدخل عليهم الرفق) (۱)

ترجمه : « وقتی که خداوند (جل جلاله) اراده خیر را به اهل

بیتی بکند ، در میان ایشان رفق و نرمی را می اندازد . »

و در روایت دیگری آمده : (إن الله إذا أحب أهل بیت أدخل

عليهم الرفق) (۲)

ترجمه : « یقیناً وقتی که خداوند (جل جلاله) اهل بیتی را

دوست بدارد ، در میان ایشان رفق و نرمی را می اندازد . یعنی

یکی بر دیگری مشفق و مهربان میشود که این خود از اسباب

سعادت و نیکبختی خانواده میباشد »

---

(۱) رواه الإمام أحمد ، المستد ۶ / ۷۱ وهو فی صحیح الجامع ۳۰۳ .

(۲) رواه ابن أبی الدنيا وغيره وهو فی صحیح الجامع رقم ۱۷۰۴ .

پس نرمی و رفقت در بین زوجین و اولاد بسیار نافع و خوب است
و منتج به نتایج عالی میگردد که آن نتایج به عُنْف وید خوبی
بدست نمی آید. چنانچه حضرت پیامبر (علیه السلام) میفرماید :

(إن الله يحب الرفق ويعطي على الرفق ما لا يعطي على

العنف وما لا يعطي على سواه)^(۱)

ترجمه : « هر آئینه خداوند (جل جلاله) دوست دارد نرمی و رفق

را و میدهد بر نرمی و رفق چیزی را که نمیدهد بر عُنْف و غیر آن »

---

(۱) رواه مسلم ، کتاب البر والصلة والأداب رقم ۱۵۹۳.

نصیحت (۲۲)

کمک و همکاری در کارهای خانه

بسیاری از مردان از کار کردن در خانه خود داری می نمایند ، حتی نفرت دارند . بعض کسان معتقد برآنند که کارکردن همراه زن در خانه از قدر و منزلت شان می کاهد ، ولی سیدنا و نبینا و قائدنا محمد رسول الله ﷺ لباس خود را میدوختند و کفش خود را پیوند می زدند و کار میکردند مانند مردانی که در خانه خود کار میکنند .

چنانچه در حدیث شریف وارد است : (کان یغیط ثوبا

ویخصف نعله ، ویعمل ما یعمل الرجال فی بیوتهم) (۱)

از عائشه (رضی الله عنها) پرسیده شد که رسول الله ﷺ در خان

چه میکردند؟ آنچه را مشاهده کرده بود در جواب گفت که

سیدنا و نبینا و سندننا قائدنا و شفیعنا حضرت محمد ﷺ انسانی ا

جمله انسانها بود . لباس خود را پاک میکرد ، گوسفند خود ر

میدوشید و نفس خود را خدمت میکرد . (۱)

همچنان سوال کرده شد از حضرت عائشه صدیقه که حضرا

---

(۱) رواه الإمام أحمد ، المستد ۱/۶ ، رنی صحیح الجامع رقم ۴۹۳۷ .

محمد ﷺ چه کار در خانه میکرد؟ گفت: در خدمت اهل خود می بود، چون وقت نماز فرا میرسید به نماز خارج میشد. (۲)
* اگر ما نیز امروز چنان عمل نمائیم یقیناً مصالح چندی را محقق داده ایم:

۱- به حضرت رسول الله ﷺ اقتداء کرده ایم.

۲- به اهل خود کمک و همکاری نموده ایم.

۳- احساس تواضع و عدم کبر برای ما حاصل میشود.

بعض مردان بدون معطلی از همسر خود طعام آماده میطلبند. درحالیکه دیگ بالای آتش قرار دارد و کودک فریاد گنان شیر میخواهد، ولی آن مرد نه لحظه یی فرزند خود را درآغوش میکشد و نه يك دقیقه میتواند منتظر طعام بماند؛ برای چنین افراد احادیث مایه پنداست.

---

(۱) رواه الإمام أحمد، المستد ۲۵۶/۶ وهو فی السلسلة الصحیحة ۶۷۱

(۲) رواه البخاری، الفتح ۱۶۲/۲

نصیحت (۲۲)

ملاطفه و مزاج همراه اهل بیت

اظهار عطف و مهربانی باز وجه و اولاد منتج به اشاعه و ایجاد فضای سعادت و الفت در خانه میگردد. بهمین سبب نبی کریم ﷺ حضرت جابر (رضی الله عنه) را توصیه و تشویق به ازدواج بکر و دختر نوبالغ نموده فرمود (فہلا بکراً تلاعبھا وتلاعبک وتضاحکھا وتضاحکک) (۱)

ترجمه: « پس چرا دختر بکره و نو بالغ را بنکاح نگرفتنی؟ تا تو همراه وی و او همراه تو بازی و ساعت تیری نماید، و بخنده بیاوری آنرا و او بخنده بیاورد تو را.»

و هکذا فرمودند ﷺ: (کل شیء لیس فیہ ذکر اللہ قہو لہو و لعب إلا أربع: ملاعبۃ الرجل امرأته) (۲)

ترجمه: «تمام چیزهاییکه در آن ذکر الله نباشد لعب و لہو و بیهوده است، مگر چهار چیز: از جمله بازی و ساعت تیری مرد بازتش.»

(۱) الحدیث فی عدۃ مواضع فی الصحیحین ومنها البخاری مع الفتح ۱۲۱/۹.

(۲) رواہ النسائی فی عشرة النساء، ص: ۸۷، وهو فی صحیح الجامع ۴۵۳۴.

حضرت محمد ﷺ همیشه همراه زوجه و همسر خود عائشه صدیقه (رضی الله عنها) ملاطفت و ساعت تیسری میکرد و هكذا نبی کریم همراه عائشه جهت خوشی او یکجا غسل میکرد. چنانچه حضرت عائشه صدیقه این قول را روایت میکند: (كنت أغتسل أنا و رسول الله ﷺ من إناء بيني وبينه واحد، فيبادرني حتى أقول، دع لي دع لي، قالت: وهما جنبان) (۱)

ترجمه: «بودم که غسل میکردیم همراه رسول الله ﷺ و آب میگرفتیم از یک ظرفی که در بین من او گذاشته شده بود، پس مبادرت میکرد از من حتی من برایش میگفتم: بگذار برای من، بگذار برای من، و عائشه میگوید که هر دوی ما جنب بودیم»

اما ملاطفت آن حضرت ﷺ با اطفال مشهورتر از آن است که بیان گردد، و اکثر با حسن و حسین ملاطفت و ساعت تیسری میکردند. چنانچه در گذشته بیان شد و شاید یکی از علت و اسباب این باشد که اطفال از قدمش خوشحال شده و با خوشحالی به استقبالش می آمدند. چنانچه در حدیث صحیح وارد شده است: (كان إذا قدم من سفر تلقي بصبيان أهل بيته) (۱)

---

(۱) رواه مسلم بشرح النووي ۶/۶

ترجمه : « هنگامیکه از سفر باز گشت می نمودند با اطفال اهل بیت خود ملاقی میشدند ».

آنحضرت ﷺ اطفال را به آغوش خود می کشیدند ، چنانچه حضرت عبدالله بن جعفر (رض) روایت میکند : (كان النبي عليه السلام) اذا قدم من سفر تلقى بنا فتلقى بي وبالحسن أو بالحسين . قال : فحمل أحدنا بين يديه والأخر خلفه حتى دخلنا المدينة) . (۲)

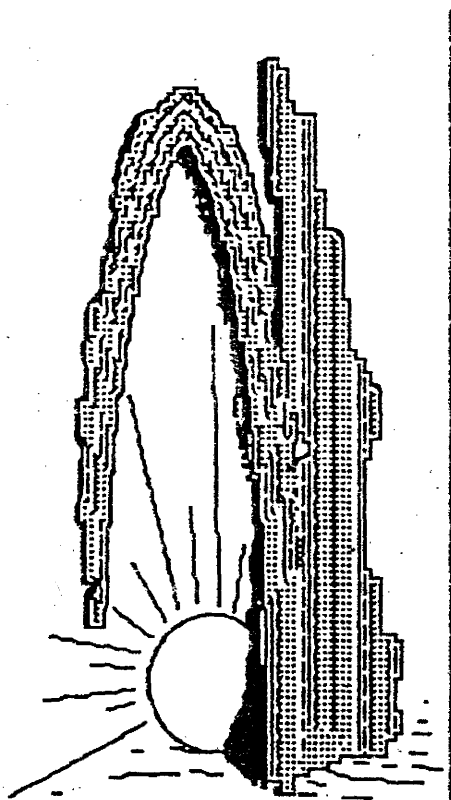
ترجمه : « وقتیکه آنحضرت ﷺ از سفر بازگشت می نمودند ، چون رو به رو می شدند با ما ، پس به من وحسن یا حسین روی میآوردند و یکی از ما را در پیشرو و دیگری را در پشت خود بر میداشتند تا اینکه وارد مدینه شدیم » .

اکنون بین این حالت و حالت خانه های پر از غم و اندوه و جگرخونی مقایسه کن که در آن نه مزاحی است و نه ملاطفتی و نه رحمتی . کسیکه گمان می نماید که بوسیدن طفل منافی مقام و هیبت پدراست ، باید این حدیث را بخواند که حضرت ابوهریره روایت میکند : حضرت محمد ﷺ حسن پسر علی (رضی الله عنهما) را بوسه کرد ، و در نزد وی اقرع بن حابس التمیمی نشسته بود ،

(۱) صحیح مسلم ۴ / ۱۸۸۵ ۲۷۷۲ وانظر الشرح فی تحفة الأحرزی ۸ / ۵۶ .

(۲) صحیح مسلم ۴ / ۱۸۸۵ ۲۷۷۲ وانظر الشرح فی تحفة الأحرزی ۸ / ۵۶ .

پس اقرع گفتم: برای من ده اولاد است ولی تا حال یکی از ایشان
را هم بوسه نکرده ام، حضرت محمد ﷺ بطرف وی متوجه شده
فرمودند: (من لایرحم لایرحم) (۱)
ترجمه: «کسیکه ترحم نکند، بر او ترحم کرده نمیشود».

(۱) رواه البخاری . الفتح . ۴۲۶/۱

نصیحت (۲۴)

مقابله و رویارویی

بسا اخلاق و عادات پست داخل خانه

ممکن فردی از افراد خانه اخلاق نا درست مانند : دروغ ، غیبت ، سخن چینی و غیره ، داشته باشد ، پس باید با این اخلاق مقابله و مقاومت جدی صورت گیرد .

عده بی گمان میکنند که عقوبات بدنی یگانه علاج این نوع انحرافات میباشد ، ولی در حدیث شریفی که ذیلاً تقدیم میشود ، علاج درست و صحیح همان است که عائشه صدیقه از سیدنا محمد رسول الله ﷺ بیان روایت میکند : (کان رسول الله ﷺ إذا اطلع علی احد من أهل بیته کذب کذبة ، لم یزل معرضاً عنه حتی یحدث توبه) (۱)

ترجمه : « وقتی که رسول الله ﷺ مطلع میشدند که یکی از اهل خانواده خود دروغی گفته است ، همیشه از او روی گردان میبود ، تا اینکه توبه میکرد . »

پس از این حدیث شریف معلوم میشود که روی گشتاندن

(۱) أنظر مستند الإمام أحمد ۱۵۲/۶ ونص الحدیث فی صحیح الجامع رقم ۴۶۷۵

وعدم التفات خود يك نوع عقوبت وجزاء خوبی میباشد و شاید نسبت به عقوبات بدنی مؤثرتر باشد ، پس باید مریبان خانه به این نکته توجه کنند .

نصیحت (۲۵)

دوره و تازیانه را در جایی آویزان نمایید

که اهل بیت آنرا ببینند (۱)

اشهره به مجازات کردن تازیانه و عصا آمده است که برای تادیب میباشد ، چنانچه در حدیث شریف آمده است که : (علقوا السوط حیث یراه اهل البیت فانه ادب لهم) (۲)
ترجمه : « تازیانه را در جایی آویزان کنید که اهل بیت ببینند آنرا ، زیرا آن برایشان ادب است » .

دیدن وسائل مجازات کسانی را که نیت های بدی در سینه دارند از ارتکاب سیئات باز میدارد ، زیرا می هراسند که مورد مجازات قرار نگیرند ، که این عمل خود باعث تادیب شان گردیده به اخلاق حمیده متصف میشوند .

* ابن انباری میگوید : مراد از آویزان کردن تازیانه ، زدن با آن نیست ، زیرا آن حضرت صلی الله علیه و آله هیچ کسی را امر به زدن با آن نکرده است ، بلکه به زبان حال میگوید که ادب خود را از

(۱) أخرجه أبو نعیم فی الحلیة ۳۳۲/۷ وهو فی السلسلة الصحیحة برقم ۱۴۴۶

(۲) أخرجه الطبرانی ۳۴۴/۱۰-۳۴۵ وهو فی السلسلة الصحیحة برقم ۱۴۴۷

ایشان دور مکن. (۱)

زدن و مجازات بدنی هرگز اصل نمی باشد و فقط در مواردی از آن استفاده میشود که مسائل دیگر مؤثر نیفتد و یا تحمیل شان به طاعات واجبه مانند قول الله تبارک و تعالی :

﴿وَاللَّاتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَخَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ﴾ النساء (۳۴)

ترجمه : « و زنانیکه میترسید از بد خوئی شان (پس) پند دهید ایشانرا و جدا کنید ایشان را در خوابگاه و بزنید ایشان را.»

و بترتیب حدیث : (مروا أولادکم بالصلاة وهم أبناء سبع سنين ، واضربوهم علیها وهم أبناء عشر) (۲)

ترجمه : « وقتیکه اولادتان به سن هفت سالگی رسید ایشان را به نماز گزاری امر نمایید، و در سن ده سالگی اگر نماز را اداء نکردند بزنید ایشان را.»

اما استعمال زدن بدون حاجت ، اعتداء و تجاوز بوده و سیدنا و نبینا محمد رسول الله (علیه افضل الصلاة والسلام) زنی را نصیحت نمود که بنکاح نگیری مردی را که عصایش از گردنش

---

(۱) انظر فیض التذیر للمناوی ۳۲۵/۴.

(۲) سنن ابی داود ۳۳۴/۱ وانظر إرواء الغلیل ۱/۲۶۶.

دور نمیشود، یعنی زنان را زیاد می زند ، و کسانی که استخدام
زدن را مطلقاً رد میکنند ، مقلد نظریات کفار بوده و نظرشان خطاء
و مخالف نصوص شرعی اسلام میباشد .

منکرات در منازل

- نصیحت (۲۶) : ترس از ورود اقارب غیر محارم در خانه در وقت غیاب شوهر زن .
- نصیحت (۲۷) : جدائی زنان از مردان در زیارات فامیلی .
- نصیحت (۲۸) : انتباه و آگاهی از خطر دربوران و خدمتگاران در منازل .
- نصیحت (۲۹) : مخنث ها را ازخانه های تان بیرون کنید .
- نصیحت (۳۰) : ترس از خطرهای ویدیو و تلویزیون .
- نصیحت (۳۱) : ترس از شر تیلیفون .
- نصیحت (۳۲) : ازاله و دورکردن تمام اشیائیکه در آن رمز و تمائیل ادیان باطله کفارو یا معبود انشان و خدایان شان باشد .
- نصیحت (۳۳) : دور نمودن تصاویر ذی الروح .
- نصیحت (۳۴) : ممنوع قرار دادن استعمال سگرت در خانه ها و منازل .
- نصیحت (۳۵) : خودداری از نگهداری سگ در خانه .
- نصیحت (۳۶) : ابتعاً و دوری از تزویق منازل .

---

(۱) انظر لطول هذا الفصل وأهميته فقد أفرد برسالة مستقلة بعنوان: (أخطار تهدد البيوت)

خانه از داخل و خارج :

نصیحت (۳۷)

حسن انتخاب در موقعیت و ساختمان خانه

بدون شك و شبهه مسلمان حقیقی در انتخاب و ساختمان خانه خود امور چندی را مراعات میکند که دیگران آنرا در نظر ندارند.

* مثلاً از جهت موقعیت : باید خانه نزدیک مسجد باشد ،

که فوائد بزرگ آن از هیچ کس پوشیده نمی باشد:

الف : آذان انسان را بیاد نماز آورده و بیدار میسازد .

ب : نزدیکی مسجد برای مردان این امکان را میسر میسازد

که جماعت را همیشه در یابند.

ج : زنان از شنیدن تلاوت قرآن کریم از بلند گویای مسجد

مستفید میشوند .

د : اطفال با حضور به حلقات تحفیظ قرآن کریم متمتع

و مستفید می گردند.

* منزل در آپارتمانی نباشد که در آن فساق باشند :

خانه نباید در عمارتی که در آن فساق سکونت دارند واقع

باشد . همچنان در مجتمع های مسکونی که در آن کفار نیز بوده ،

مسیح (حوض شنا) مشترک دارد نیز انتخاب نگردد و یا مانند اینها و امثال آن .

* دیگر اینکه نه برخانه دیگران مشرف باشد و نه خود تحت نظرو دید دیگران قرار گیرد و اگر چنین بود ، باید با پرده ها پوشانیده شود ؟

* از ناحیه تصمیم مثلاً : در ساختمان خانه باید فاصله بین زائرین زن و مرد اجنبی صورت گیرد و راه های دخولی و اطاق های جدا داشته باشند و اگر امکانات آن موجود نبود ، باید از پرده ها کمک گرفته شود .

* پوشانیدن کلکین ها : تا کسیکه در اطاق هست برای همسایه و یا رهرو معلوم نشود خصوصاً در شب که همه چراغها روشن میباشد .

* مراحيض (بیت الخلاء) نباید قسمی باشد که در وقت استعمال رو بروی قبله واقع گردد .

* باید خانه وسیع و دارای همه امور ضروری انتخاب گردد ،
پس این فرموده نبی کریم ﷺ :

(ان الله يحب أن يرى أثر نعمته على عبده) (۱)

---

(۱) حدیث رواه الترمذی رقم ۲۸۱۹ و قال : هذا حدیث حسن .

خداوند دوست دارد که اثر نعمت خود را در بنده اش دیده شود.
* سه چیز از جمله سعادت و نیکبختی است و سه چیز از
جمله شقاوت و بد بختی :

۱- از جمله سعادت یکی زن صالحه و نیکو است که ببینی
اش خوش میشوی و اگر از وی غائب باشی پس تو در مورد نفس
وی و مال خود مطمئن میباشی .

۲- مرکب و سواری که تابع باشد پس برساند تو را به
دوستانت.

۳- خانه ایکه وسیع و کلان باشد توأم با داشتن تمام لوازمات
ضروری. اما از جمله شقاوت زنی است که چون او را ببینی
غمگینت بکند ، و زبان درازی بالایت بکند ، اگر از وی غائب
شو مطمئن نمیشی در باره نفس وی و مال خود . و دیگر سواری
است که آهسته رو باشد پس اگر میزینیش خسته میسازد تو را و
اگر بگذاری آن را نمی رساند ترا به دوستانت .

۴- خانه یی که سازمان و لوازم مایحتاجش کم باشد. (۱)
حرص به امور صحی مانند هوا ، و داخل شدن شعاع آفتاب
و مانند اینها تعلق به توان و قدرت و امکانات مادی دارد .

---

(۱) حدیث رواه الحاکم ۲۶۲/۳ و هونی صحیح الجامع برقم ۳۰۵۶.

نصیحت (۳۸)

اختیار همسایه قبل از خانه

این مسئله بخاطر اهمیتی که دارد باید مستقلا مورد بحث قرارگیرد ، و در عصری که ما در آن زندگی می نمائیم ، همسایه ها یکی بردیگری اثر متقابل دارند ، زیرا خانه ها خیلی باهم نزدیک بوده و مجتمعات مسکونی و اطاقها خیلی بهم پیوست میباشد .

پیامبرگرامی اسلام ﷺ خبر داده است که چهار چیز علامه خوشبختی و سعادت میباشد که از جمله همسایه نیک را ذکر فرمودند ، و چهار چیز را از جمله بدبختی خواندند و از جمله آن همسایه بد را ذکر کردند . (۱)

به خاطر اهمیت و خطر این موضوع همیشه از همسایه بد حضرت محمد ﷺ بخداوند پناه می خواستند :

(اللهم إني أعوذ بك من جار السوء في دار المقامة فان
جار البادية يتحول) (رواه الحاكم ۵۳۲/۱ وهو في صحيح الجامع ۱۲۹۰)

---

(۱) راوه أبو نعیم فی الحلیة ۲۸۸/۸ وهو فی صحیح الجامع ۸۸۷.

« ای بار خدایا ! بتو پناه می گیرم از همسایه بد، یعنی همسایه بی که دائمی باشد، زیرا همسایه صحرا نشین از تو دور رفتنی است. »

و نبی کریم ﷺ مسلمان را امر نموده که از همسایه بد پناه بخواهند پس فرموده است « تعوذوا بالله من جار السوء، فی دار المقامة فإن جار البادية يتحول عنك » (۱)

ترجمه: «پناه بگیرید به خداوند از همسایه بد دائمی زیرا که همسایه صحرا نشین از نزد تو مرخص میگردد»

اثرات: همسایه بد خیلی زیاد است و بر زوجین و اولاد، انواع ایذا و ضرر را متوجه میسازد که ذکر آن در این مختصر نمیگنجد و فقط تطبیق احادیث ذکر شده برای شخص با درایت کافی میباشد. شاید یکی از مواردی که بعض نیکان بمال و پول شخصی خود برای دوستان خود خانه بی را به اجاره میگیرند، همین باشد تا مشکل همسایه داری پیش نیاید، زیرا همسایه نیک در مقابل پول خیلی ارزشمند است.

---

(۱) رواه البخاری فی الأدب المفرد رقم ۱۱۷ واللفظ فی صحیح الجامع ۲۹۶۷

نصیحت (۳۹)

توجه به اصلاحات لازمی در خانه

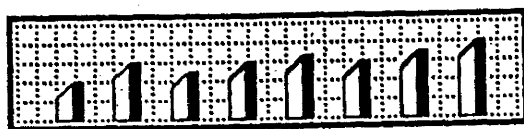
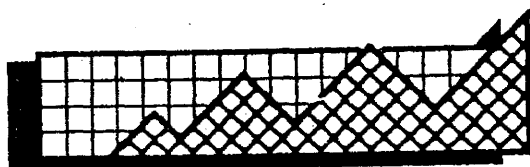
و مهیا ساختن وسایل راحت

از نعمات الهی درین عصر و زمان که بر ما ارزانی داشته است همانا وسایلی است که امور زندگی را سهل و آسان ساخته است مانند : یخچال ، ایرکندیشن ، ماشین کالاشوئی وغیره . پس از مقتضیات حکمت است که این وسایل را در حد توان و استطاعت به شکل نیک ، بدون اسراف و مشقت تهیه نماییم ، و باید بین امور تحسینی مفید و کمالیات بی فائده که ارزش ندارد فرق قائل گردیم .

ضرور است در اصلاح و ترمیم آنچه در خانه خراب میشود اقدام صورت گیرد ، در حالیکه عده بی از مردم در این موارد

اهمال و بی توجهی نموده و همسران شان دائماً شکایت می نمایند که نسبت نبودن جای های مناسب ، خانه مملو از حشرات بوده و حفره های آب زائد پر شده است ، باید تخلیه گردد . زیرا آبریزها بوی ناخوش را به فضا پخش میکنند ، و پارچه های اشیای شکسته و تلف شده هر سو پراکنده میباشد !!

بدون شك این حالت مانع بزرگی در راه حصول سعادت بوده و مشکلات زیادی را بین زوجین بوجود می آورد ، پس عاقل کسی است که به معالجه آن بپردازد .

(نصیحت ۴۰)

توجه به صحت اهل بیت

واقدمات لازم برای صحت و سلامت فامیل

* (کان رسول الله ، إذا مرض أحد من أهل بيته نفت عليه

بالمعوذات) (۱)

ترجمه : «چون یکی از اهل بیت پیامبر(علیه السلام) مریض
میشد ، آنحضرت (علیه السلام) بر او معوذتین را میخواندند و دم
میکردند» .

* (وكان صلي الله عليه وسلم ، إذا اخذ اهله الوعك أمر
بالحساء فصنع ، ثم أمرهم فحسوا ، وكان يقول : إنه ليرتق فواد
الحزين ، ويسروعن فؤاد السقيم ، كما تسرو إحدا كن الوسخ عن
وجهها) (۲)

---

(۱) رواه مسلم رقم ۲۱۹۲ .

(۲) رواه الترمذی رقم ۲۰۳۹ وهو فی صحیح الجامع رقم ۴۶۴۶ .

ترجمه: «وچون یکی از اهلش راتب میگرفت امر می کرد تا «حسا» یکنوع شوریا را تهیه کنند و بعد می فرمودند تا از آن بنوشد و میفرمودند: این شوریا قلب حزین را قوی ساخته، درد را از قلب مریض دور میکند. چنانچه یکی از شما چرك را از چهره خود دور میکند.»

بعضی از اجراء آت وقایه و سلامتی:

* حضرت محمد ﷺ فرموده اند: (اذا أمسیتم فكفوا صبیانکم ، فان الشیاطین تنتشر حیثئذ فاذا اذهب ساعة من اللیل فخلوهم ، فغلقوا الابواب واذکرو اسم الله وخرموا آئیتکم واذکرو اسم الله ولو أن تعرضوا علیها شیئاً (مثل العود ونحوه) واطفئوا مصابیحکم). (۱)

در روایت مسلم چنین آمده: (اغلقوا ابوابکم وخرموا آئیتکم، واطفئوا سرجکم وأوکوا أسقیتکم (شدوا رباطها علی افواهها) فإن الشیطان لا یفتح باباً مغلقاً ولا یکشف غطاء، ولا یحل وکاء وان الفوسیقة تضرم البیت علی أهله (تسحب فتیل السراج فیشتعل فی البیت) (۲)

(۱) رواه البخاری الفتح ۱۰/۸۸-۸۹.

(۲) رواه الإمام أحمد المستند ۳/۳۰۱ وهو فی صحیح الجامع ۸۰/۱۰.

وقال ﷺ (لا تتركوا النار في بيوتكم حين تنامون) (١)

ترجمه : «حضرت محمد ﷺ فرموده اند : (در وقت شامگاه فرزندان خود را نگهدارید زیرا شیاطن در این وقت منتشر میشوند. و قتیکه ساعتی از شب سپری شد ، بگذارید ایشانرا بسته کنید دروازه های خود را و یاد نمایید نام خداوند (جل جلاله) را و بپوشانید ظروف خود را ، یاد نمایید نام خداوند (جل جلاله) را و خاموش کنید چراغهای خویش را.

در روایت مسلم چنین آمده است : (ببندید دروازه های خود را و بپوشانید ظروف خود را ، و خاموش سازید چراغ های خود را و ببندید دهن مشك خویش را یقیناً که شیاطین دروازه بسته ، پرده انداخته و کره ، بسته شده را باز کرده نمیتوانند. ....

و یقیناً موش میسوزاند خانه را بالای اهلش و فرموده و قتیکه به خواب میروید آتش را خاموش سازید.

وهر الله التوفيق

پایان

---

(١) رواه البخاری ، الفتح ٨٥/١١.

فهرست

صفحه	موضوعات
الف	مقدمه مترجم.....
د	تقریظ.....
و	سخنی در مورد طبع مجدد.....
ز	مقدمه چاپ دوم.....
ح	مقدمه چاپ سوم.....
ا	مقدمه مؤلف.....

بخش اول

ساختار خانه

- ۹ ..... نصیحت (۱) ساختار خانواده مسلمان
- ۱۴ ..... نصیحت (۲) سعی و کوشش در اصلاح

بخش دوم

امور ایمانه در خانه

- ۱۷ ..... نصیحت (۳) امور ایمانی در خانه.....
- ۱۹ ..... نصیحت (۴) خانه های خود را قبله گردانید....
- ۲۳ ..... نصیحت (۵) تربیه ایمانی برای اهل بیت.....
- ۲۵ ..... نصیحت (۶) اهتمام به اذکار شرعی.....

صفحه	موضوعات
۲۶	- اذکار خروج از منزل.....
۲۷	- استعمال مسواک .....
۲۸	نصیحت (۷) مواظبت بر قرائت سورهء ..... بخش سوم تعلیم و تربیه
۳۰	نصیحت (۸) تعلیم و تربیه اهل بیت .....
۳۷	نصیحت (۹) ساختن کتابخانه اسلامی.....
۴۳	نصیحت (۱۰) کتابخانه سمعی در منزل.....
۴۷	نصیحت (۱۱) دعوت صالحان و نیکان .....
۴۹	نصیحت (۱۲) دانستن احکام شرعی مربوط .....
۵۳	* امر نمودن اطفال و خدمتگاران .....
۵۴	* حرام بودن نگرستن .....
۵۵	* عدم جواز اخراج و خروج.....
۵۵	* جواز دوری کردن مرد از زن .....
۵۶	* تنها استراحت نشدن در خانه .....
۵۷	* انسان در بالای بامیکه چهار.....
۵۸	* اگر پشک خانگی از ظرفی .....

صفحه مجزوات

بخش چهارم

اجتماعات و شوره

- نصیحت (۱۳) اجتماعات و شوری ها در..... ۵۹
- نصیحت (۱۴) عدم اظهار اختلافات ۶۲
- نصیحت (۱۵) استقبال نکردن از کسیکه..... ۶۴
- نصیحت (۱۶) دقت نمودن و ملاحظات احوال.. ۶۸
- نصیحت (۱۷) اهتمام ورزیدن در مورد ۷۲
- * جلوگیری از خروج اطفال با افراد بد اخلاق.. ۷۴
- * جدا کردن بستر خواب پسر و دختر..... ۷۵
- * مزاح و ملاحظه نمودن ۷۵
- نصیحت (۱۸) قاطعیت در تنظیم اوقات ۷۷
- نصیحت (۱۹) برنامه عمل زن خارج منزل... ۷۸
- * جهات منفی کار کردن زن خارج خانه ۸۲
- نصیحت (۲۰) حفظ اسرار منازل ۸۴

بخش پنجم

اخلاقیات درخانه

- نصیحت (۲۱) اخلاقیات درخانه و اشاعت.... ۸۹

صفحه	موضوعات
۹۱	نصیحت (۲۲) کمک و همکاری در کاری خانه..
۹۳	نصیحت (۲۳) ملاطفه و مزاح همراه اهل بیت.
۹۷	نصیحت (۲۴) مقابله و رو یارویی با اخلاق..
۹۹	نصیحت (۲۵) دره و تازیانه .....
۱۰۲	* منکرات در منازل .....

بخش ششم

حسن انتخاب در موقعیت و ساختن اجتماع خانه

۱۰۳	نصیحت (۳۷) حسن انتخاب در موقعیت ...
۱۰۶	نصیحت (۳۸) انتخاب همسایه قبل از خانه..
۱۰۸	نصیحت (۳۹) توجه به اصلاحات لازمی....
۱۱۰	نصیحت (۴۰) توجه به صحت اهل بیت.....

صدر من هذه المجموعة باللغة الفارسية

المكتبة التعاونية للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات شرعية

المملكة العربية السعودية - جدة - كيلو (١٢) طريق مكة القديم - هاتف: ٦٢٠٠٠٠٥ (١١١) - فاكس: ٦٢٤٠٣٩٨

ص.ب ١٠٢١٣٧ - الرمز البريدي: ٢١٣٢١ - هاتف القسم النسائي: ٦٢٤٤٤٤٢

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**